

[Albrechtsen]

Efter undersøgelsen af ulykken den 19. juli 1984 udtalte auditøren, at der var tale om forhold, »der gjorde det muligt at kriminalisere hele frømandskorpset«. Og i forbindelse med røggasulykken kom det frem, at der havde været et fortilfælde et halvt år før, uden at der af den grund var taget de nødvendige forholdsregler.

Men disse meget omtalte ulykker er kun toppen af isbjerget. Militæret er ifølge sagens natur en farlig arbejdsplads, og samtidig er arbejdsmiljøreglerne netop her meget dårligere end på det øvrige arbejdsmarked. Efter at have analyseret forholdene er forslagsstillerne nået til den konklusion, at den bedste måde at øge arbejdssikkerheden i forsvaret på er at indføre arbejdsmiljølovens bestemmelser i militærtjenesten.

Dette vil give soldaterne ret til valg af sikkerhedsrepræsentanter, og disse vil få den uddannelse og den retsbeskyttelse, som vil gøre det muligt for dem at gribe ind og forebygge og forhindre ulykker.

På trods af de mange mangler og utilstrækkeligheder i arbejdsmiljøloven vil dens gennemførelse inden for militæret alligevel medføre en betydelig forbedring af arbejdssikkerheden.

Jeg henviser i øvrigt til lovforslagets tekst og de bemærkninger, som ledsager dette, og anbefaler lovforslaget til Tingets velvillige behandling.

Skriftlig redegørelse:

Fiskeripolitisk redegørelse af 12/11 86.
(Redegørelse nr. R 6).

Fiskeriministeren (Gammelgaard):

1. Fiskerisektoren i Danmark

Danmark er verdens tredjestørste nettoeksportør af fisk og fiskerivarer.

Værdien af den danske eksport af fiskerivarer er fra 1981 til 1985 steget fra ca. 6 mia. kr. til ca. 10 mia. kr. Omkring 90 pct. af produktionen i den danske fiskeindustri eksporteres. Værdien af eksporten til menneskeligt konsum udgør 8,9 mia. kr. og af fiskemel og -olie 1,2 mia. kr.

Fiskerisektoren har ca. 20.000 personer i direkte beskæftigelse, hvortil kommer et større antal indirekte beskæftigede. På ca. 3.300

fiskerfartøjer er der ca. 9.000 beskæftigede. Det antages, at der er ca. 100.000 fritidsfiskere og formentlig 250.000 sportsfiskere.

Målt i landede mængder er Danmark EFs største fiskerination. Danske fiskere lander årligt ca. 1,8 mill. tons fisk. Heraf anvendes 1,3 mill. tons til fiskemel og -olie, mens ca. 450.000 tons er konsumfisk. Værdien af konsumfisken udgør dog 75 pct. af de samlede landingers værdi.

Inden for fiskeindustrien er der beskæftiget ca. 10.500 personer i omkring 475 virksomheder, heraf beskæftiger fiskemels- og -olieindustrien ca. 600 personer.

Inden for akvakultur og dambrugserhvervet er der beskæftiget ca. 500 personer. Den samlede produktion udgør ca. 25.000 tons, hvoraf hovedparten eksporteres.

2. Sammenfatning

De internationale foranstaltninger, som tager sigte på at bevare fiskebestandene med henblik på at sikre et levedygtigt fiskeri på lang sigt, giver umiddelbart til resultat, at råvaregrundlaget for dansk fiskeri næppe kan forøges i de traditionelle fiskerier.

Med et konstant råvaregrundlag er regeringen stillet over for en række udfordringer for at sikre en langsigtet, dynamisk fiskeri- og erhvervspolitik, som udgør en del af regeringens samlede erhvervspolitik, og hvis generelle elementer også finder anvendelse i fiskerisektoren. Med fremadskuende nye elementer vil den danske fiskerisektor være stillet over for store udfordringer med henblik på omstilling til nye og skiftende vilkår.

For at tilvejebringe et yderligere og langsigtet grundlag for fiskerisektorens udvikling er der taget initiativ til i samarbejde med fiskeriets organisationer at udarbejde en perspektivundersøgelse for fiskerisektoren. Med udgangspunkt i fiskerisektorens nuværende situation vil man søge at identificere, hvilke udviklingsmuligheder der består for fiskerisektoren på lang sigt.

Regeringen har til hensigt at

- fortsætte og intensivere bestræbelserne for at forbedre fiskerimulighederne inden for rammerne af EFs fælles fiskeripolitik,
- stimulere til en optimal udnyttelse af fiskerimulighederne gennem tilpasning af fiskerikapaciteten og regulering af fiskeriet,

[Fiskeriministeren]

- målrette strukturforanstaltningerne på fiskeriområdet i lyset af udformningen af EFs strukturpolitik,
- forøge indsatsen på forsknings-, teknologi- og produktudviklingsområdet med henblik på at skabe et højere værdigrundlag på de disponible fiskeressourcer,
- forhøje det nuværende høje kvalitetsniveau af dansk fisk og danske fiskeriprodukter,
- styrke eksportfremmeindsatsen på en sådan måde, at fiskerisektorens særlige behov tilgodeses,
- arbejde aktivt for et sundere havmiljø, som er en forudsætning for fiskebestandenes hensigtsmæssige udvikling,
- tilvejebringe den viden om påvirkningerne af miljøet, som stammer fra opdræt af såvel ferskvands- som saltvandsfisk og skaldyr, for at vurdere de fremtidige erhvervs- og eksportmuligheder,
- skabe en ordening for aktiv fiskepleje, som er til gavn for såvel det erhvervmæssige som det rekreative fiskeri.

3. Erhvervmæssigt fiskeri og fiskeindustri

A. Fiskeripolitiske rammer og målsætninger.

Fisk er en international ressource. Med udvidelsen af fiskerizonerne til 200 sømil som følge af FNs havretskonvention samt vedtagelsen af EFs fælles fiskeripolitik i 1983 kulminerede en udvikling, som over en årrække ændrede fiskeriets vilkår fra frihed til regulering.

De internationale reguleringsforanstaltninger tager sigte på at bevare fiskebestandene for dermed at skabe et stabilt grundlag for et økonomisk rentabelt fiskeri på lang sigt.

Fiskerimulighederne for danske fiskere fastsættes årligt gennem vedtagelser i EFs ministerråd på grundlag af biologisk rådgivning fra Det Internationale Havundersøgelsesråd (ICES). De biologiske undersøgelser af fiskerimulighederne i de kommende år tyder ikke på, at danske fiskeres fiskerimuligheder generelt kan øges i de traditionelle fiskerier.

Torskebestandene i Nordsøen og Østersøen er for nedadgående. De danske kvoter for *kuller* og *mørksej* er allerede begrænsede, og der er ikke tegn på en positiv bestandsudvikling. *Rødspættebestanden* i Nordsøen har ud-

vist en vigende tendens; men de danske kvoter har hidtil været tilstrækkelige.

Sildebestandene har hidtil udvist positive tegn, men det er fra biologisk side tilkendegivet, at bestandssituationen muligvis har været overvurderet. *Makrelfiskeriet* i Nordsøen ventes at ville være nogenlunde konstant.

Industrifiskeriet er præget af stærkt faldende verdensmarkedspriser. En række tekniske regler, som tager sigte på at hindre bifangster af konsumfisk i industrifiskeriet, ligger i alt væsentligt fast. Et industrifiskeri efter sild inden for rammerne af sildekvoten ville kun i stærkt begrænset omfang kunne afhjælpe industrifiskeriets problemer.

Danske fiskeres fiskerimuligheder og dermed industriens råvaregrundlag fra danske fiskere må antages at være svagt faldende på kort sigt og konstant på 1984-86-niveau på længere sigt. En væsentlig forøgelse af importen vil næppe være realistisk på længere sigt og kan næppe i sig selv anses for et hensigtsmæssigt grundlag for en løsning af hele fiskerisektorens forsyningsbehov.

Det må være regeringens fornemste målsætning at bidrage til, at værdien af fiskerimulighederne og værdiforøgelsen af de råvarer, som tilgår den danske fiskerisektor, bliver højest mulig, og at bidrage til udnyttelsen af hidtil uudnyttede ressourcer.

Med henblik herpå har regeringen til hensigt at opretholde og styrke eksisterende fiskeripolitiske virkemidler samt iværksætte nye foranstaltninger, der kan virke som stimulans for hele fiskerisektoren.

B. EFs fælles fiskeripolitik.

EFs fælles fiskeripolitik udgør en skrøbelig balance mellem en lang række landes forskellige interesser, hvor fordele og ulemper ofte opvejer hinanden. I en lang årrække fremover – og i realiteten indtil betingelserne for Spaniens og Portugals tiltrædelse skal revurderes i året 2002 – ligger de ydre rammer efter al sandsynlighed nogenlunde fast.

Regeringen vil selvsagt udfolde alle bestræbelser for løbende at opnå forbedringer for danske fiskere inden for rammerne af den fiskeripolitiske ligevægt. I lyset af fiskebestandenes udvikling og den biologiske rådgivning er det en helt primær opgave at arbejde aktivt og konstruktivt for at sikre danske fiskere de bedst mulige arbejdsvilkår.

[Fiskeriministeren]

Man må i den forbindelse stedse være opmærksom på alle muligheder både i EFs egne farvande og ved indgåelse af fiskeriaftaler med lande uden for EF.

C. Udnyttede ressourcer.

I en situation, hvor bestandssituationen ikke udvikler sig udpræget gunstigt for de traditionelle fiskerier, er det vigtigt at have opmærksomheden rettet mod uudnyttede ressourcer. Eksempelvis udnyttes de danske kvoter for hvilling kun i meget begrænset omfang. Samtidig ved man, at der på eksportmarkederne er efterspørgsel efter netop denne fiskeart. Ydermere er en række arter ikke omfattet af kvoter. Det drejer sig om bl.a. knurhane, skolæst, skrubbe, taskekraber, kammuslinger, blæksprutter m.v.

Regeringen vil i samarbejde med erhvervsorganisationer give incitamenter til, at disse arter i højere grad indgår i det erhvervsmæssige fiskeri. Der er behov for samlede vurderinger af fiskerimuligheder, fangsteknik, opbevaringsformer, forarbejdning og afsætningsmuligheder for at muliggøre udnyttelsen heraf.

Inden for rammerne af EFs fælles fiskeripolitik kan der overføres eller byttes kvoteandele mellem medlemslandene. Fra dansk side lægger vi vægt på, at uudnyttede ressourcer i videre omfang overføres mellem medlemslandene.

Regeringen vil i den forbindelse fastholde Kommissionen på dens forpligtelser til at underrette medlemslandene om kvoteudnyttelsen og pege på overførsler af uudnyttede kvoter mellem medlemslandene. EF som helhed bør udnytte de disponible ressourcer rationelt med skyldig hensyntagen til, at hvert land, herunder Danmark, skal have mulighed for at tilrettelægge sit fiskeri over hele året.

Regeringen har ligeledes til hensigt at arbejde aktivt for at forbedre fiskerimulighederne i tredjelands farvande. Der er allerede bestræbelser i gang for indgåelse af aftaler med visse Østlande for at udvide de danske fiskerimuligheder i Østersøen.

Desuden vil regeringen tage initiativ til at vurdere, om der er fremtidsmuligheder for dansk fiskeri i et egentligt fjernfiskeri. EF har allerede en række fiskeriaftaler med visse lande i bl.a. Afrika. Med Spaniens og Portugals tiltrædelse vil der under alle omstændig-

heder være behov for både at forbedre de eksisterende aftaler og at indgå nye aftaler. Man bør ikke på forhånd afvise muligheden af, at danske fiskere udnytter de ressourcer, som EF får fra udviklingslandene.

D. Tilpasning af fangstkapaciteten.

Det må være formålet at skabe størst mulig overensstemmelse mellem fiskerflådens fangstkapacitet og fiskerimulighederne.

Der er i de seneste år taget skridt til at skabe en sådan balance. Vedtagelsen af lov om saltvandsfiskeri medførte en præcisering af erhvervsfiskerbegrebet. Samtidig blev det fastsat, at selskaber kun kan godkendes til at drive erhvervsmæssigt fiskeri, såfremt ejerne af selskabet for to tredjedele vedkommende reelt er erhvervsfiskere.

I et snævert samarbejde med fiskeriets organisationer er der fastsat regler, som sikrer, at nye fiskerfartøjer kun kan indføres i fiskerflåden efter særlig tilladelse. Der indsættes som hovedregel kun ny kapacitet i fiskerflåden, såfremt gammel kapacitet udgår af fiskerflåden. Der tages i denne forbindelse hensyn til den geografiske fordeling af nye fartøjer, ligesom yngre, førstegangsetablerede fiskere prioriteres højt. Samtidig gives der mulighed for at indsætte nye fiskerfartøjer, som ikke anvendes på de hårdt befiskede arter, især i Nordsøen, Skagerrak, Kattegat og Østersøen.

Med de gennemførte bestemmelser er der taget skridt til, at fiskerflådens fangstkapacitet ikke forøges væsentligt, uden at der dog er tale om at lægge unødige hindringer i vejen for nye forsøg og nødvendig fornyelse af fiskerflåden.

E. Strukturpolitiske foranstaltninger.

Fiskerisektoren i Danmark har kun i meget begrænset omfang modtaget direkte statsstøtte. Det har bidraget til udviklingen af en effektiv fiskerflåde og en fiskeindustri med god international konkurrenceevne.

Gennem de seneste år er der dog gennemført en række strukturpolitiske foranstaltninger med udgangspunkt i EFs strukturpolitik.

EFs strukturpolitik genforhandles i øjeblikket. Det er Kommissionens forslag fortsat at yde støtte til bl.a. nybygning og modernisering af fiskerfartøjer, midlertidig og perma-

[Fiskeriministeren]

ment oplægning, forsøgsfiskeri og konsumfiskeindustrien.

De danske bestræbelser vedrørende EFs strukturpolitik tager deres udgangspunkt i den generelle overkapacitet i EF-medlemslandenes fiskerflåder. Der bør sigtes mod en styrkelse af ophugningsordningen, så der i alle medlemslandene skabes bedre overensstemmelse mellem fangstkapacitet og fiskerimuligheder. Det er også kun herigennem, at der kan skabes de nødvendige forudsætninger for den bevaringspolitik, som kan sikre et rimelig højt fiskebestandsniveau på lang sigt. Gennem en effektiv og attraktiv ophugning kan det lykkes at skabe plads til en fornyelse af den danske fiskerflåde.

Strukturforanstaltningernes bestemmelser om modernisering af fiskerflåden vil kunne anvendes selektivt som tilskyndelse til bl.a. kvalitetsforbedring og energibesparende foranstaltninger. Det er vigtigt, at strukturordningen får en længere varighed og bliver lettere at administrere.

Regeringen lægger vægt på, at EFs strukturordning udformes sådan, at den kan anvendes af den danske fiskerisektor i overensstemmelse med de fiskeripolitiske målsætninger.

F. Regulering af fiskeriaktiviteten.

Så længe fangstkapaciteten overstiger fiskerimulighederne, vil der være behov for at regulere fiskeriaktiviteten. Hermed skabes der mulighed for, at de danske fiskerimuligheder strækkes mest muligt over året, således at fiskeren også hermed kan opnå den højest mulige pris for sin fangst. Samtidig skabes der mulighed for kontinuerlige tilførsler til industrien til gavn for en stabil beskæftigelse.

Det er blevet anset som en selvstændig målsætning, at erhvervets organisationer i videst muligt omfang selv medvirkede til reguleringen af fiskeriet for dermed at opnå den størst mulige forståelse herfor hos erhvervets udøvere. Det har endvidere været formålet at gennemføre enkle og forståelige regler med størst mulig frihed for den enkelte fisker samt i et vist omfang at beskytte de mindre fartøjer. Den danske fiskerflåde skal fortsat være bredt sammensat af større og mindre både.

Det er ikke hensigten for nærværende at tage initiativ til større principielle ændringer

i de hidtil gennemførte fiskerireguleringer. I samarbejde med erhvervet må det løbende overvejes, om andre reguleringer kan bidrage til et højere værdiudbytte af ressourcerne.

G. Forskning og teknologiudvikling.

Såfremt værdiudbyttet af det eksisterende råvaregrundlag skal forøges, er det en tvungne nødvendighed, at der fra regeringens side satses på at stimulere fiskerisektoren til at gøre en ekstra indsats med hensyn til udvikling af ny teknologi, forskning, produktudvikling m.v. Kun derved kan Danmark bevare sin position som en af verdens førende fiskerinationer og storeksportør af fiskerivarer.

Danske fiskere lander årligt 1,3 mill. tons industrifisk til en afregningspris på mellem 45 og 70 øre pr. kg. Det må være muligt at forøge værdiudbyttet af disse meget store mængder af fisk, så erhvervets økonomi ikke alene baseres på et effektivt fiskeri efter meget store mængder.

Gennem bidrag til en øget forsknings- og teknologiudviklingsindsats vil regeringen give en kraftig stimulans til udvikling af nye, avancerede produkter, som skal lede til en højere værdi af industrifisken. Der tænkes i denne forbindelse i første række på udviklingen af produkter til medicinalvareindustrien samt i næringsmiddel- og sundhedssektoren.

For konsumfiskens vedkommende må der over en bred front sigtes mod en bedre udnyttelse af fisken og herunder på en forøgelse af proteinindholdet og anvendelse af de delprodukter, som i dag går til spilde og i visse tilfælde forårsager uønskede miljømæssige konsekvenser.

Gennem en samordnet indsats skal forsknings- og udviklingsindsatsen intensiveres. Dette bør ske både i et tæt samarbejde med erhvervet og gennem Fiskeriministeriets egne forskningsinstitutioner (Fiskeriministeriets Forsøgslaboratorium og Danmarks Fiskeri- og Havundersøgelser) samt gennem udnyttelsen af den indsats, regeringen i øvrigt har gennemført på det erhvervspolitiske område. Såvel det bioteknologiske udviklingsprogram som de generelle teknologiske og udviklingsordninger under Industriministeriet kan yde et vigtigt bidrag til udviklingen af fiskerisektoren.

[Fiskeriministeren]

Nye initiativer bør fra begyndelsen komme til at omfatte alle dele af erhvervet, for at den anvendte forskning hurtigst muligt kommer til at slå igennem i den praktiske erhvervsudøvelse. Der må derfor drages omsorg for, at alle dele af sektoren inddrages, fra de enkelte fiskerfartøjers fiskeri og opbevaring om bord over landingsystemer til selve produktionen og afsætningsmulighederne, med henblik på at give fiskerisektoren et teknologisk løft.

H. Eksportfremme.

Gennem de seneste år har danske fiskeeksportører allerede vist en enestående evne til at tilpasse sig skiftende forhold på eksportmarkederne og på den måde bidrage til at give danske fiskeriprodukter en fremtrædende placering på verdensmarkedet.

Med et konstant råvaregrundlag og en eksportrate på 90 pct. af produktionen er det ikke uden videre muligt gennem generel eksportfremme i væsentlig grad at forøge eksporten af fisk og fiskerivarer. Eksportfremmeforanstaltninger inden for fiskerisektoren må vurderes i snæver sammenhæng med den generelle råvaresituation samt teknologi- og produktudviklingen.

På fiskeriområdet må eksportfremmeforanstaltningerne derfor tage sigte på især at skabe optimale afsætningsmuligheder for nye produkter og på nye, specialiserede markeder. Samtidig bør der gøres en indsats for, at danske eksportører opnår det nødvendige kendskab til det stigende antal skjulte handelshindringer i form af særlige krav om indhold, tilsætning, emballage m.v., som varierer fra marked til marked.

Med henblik herpå foreslås det at styrke den eksisterende fiskeriattachéordning og anvende denne fleksibelt og målrettet for at tilgodese ovennævnte målsætning.

Endvidere påtænkes i samarbejde med fiskerierhvervet oprettet et eksportinformationscenter, hvor eksportørerne på et tidligt tidspunkt skal kunne indhente alle relevante oplysninger vedrørende de særlige krav, der stilles på eksportmarkederne. Det er vigtigt for en gnidningsfri markedsføring, at eksportørerne hurtigst muligt opnår et indgående kendskab til særlige krav og betingelser.

Dertil kommer, at den forbedrede eksportfremmeordning, som er bebudet af industri-

ministeren, kan bidrage til en forbedring af eksporten af fisk og fiskerivarer. Dette vil have betydning ved specifikke eksportfremstød, eksempelvis som den indsats, der bliver gjort på det japanske marked.

I forbindelse med bestræbelserne for både at bevare den hidtidige eksport og at styrke eksporten fremover er det af helt afgørende betydning, at det høje kvalitetsniveau for dansk fisk opretholdes og forbedres.

Med henblik herpå er det bl.a. hensigten at foretage en omstrukturering af fiskerikontrollen samt at gennemføre en modernisering af fiskerikontrollens teknologianvendelse og uddannelse.

Regeringen vil endvidere i indeværende folketingssamling fremsætte forslag til visse ændringer af lov om kvalitetskontrol med fiskerivarer med henblik på forhøjelse af kvaliteten.

Det vil således indgå som et vigtigt element, at den danske fiskeeksport skal bevare sin høje status i fremtiden og finde udviklingsmuligheder for varer af høj kvalitet og udvikle nye kvalitetsprodukter.

Sideløbende med ovenstående bør det søges vurderet, om der inden for den øvrige lovgivning, f.eks. om beskætningsforhold, er mulighed for at lette eksportvilkårene.

I. Havmiljø.

Et vigtigt og stadig mere aktuelt emne for fiskeriet udgøres af miljøet. En væsentlig del af det fiskeripolitiske virke er i vidt omfang allerede af traditionel miljømæssig karakter i bred forstand, herunder vedrørende bevaringen af fiskebestandene og opretholdelsen af kvalitets- og sundhedskrav.

Problemet omkring forureningen af havene er imidlertid af stigende aktualitet. Bestræbelserne for at bevare bestandene bør ikke lide skibbrud på grund af forureningen, for i så fald vil erhvervets udøvere sjældent se de positive langsigtede virkninger af de kortsigtede ulemper, som bevaringspolitikken trods alt også kan medføre. I Danmark er vi nået langt med hensyn til bekæmpelsen af havforurening. Med miljøministerens aktionsplan for havet omkring Danmark er der taget yderligere skridt til bekæmpelse af havforureningen.

Gennem et rådgivende miljøudvalg i Fiskeriministeriet, hvori deltager erhvervsre-

[Fiskeriministeren]

præsenterer og eksperter, drøftes og vurderes løbende situationen med hensyn til fiskeri og forurening. Blandt andet dette arbejde danner grundlag for et samarbejde mellem Fiskeriministeriet og Miljøministeriet om miljøspørgsmål.

Også på internationalt plan bør der arbejdes aktivt for at bidrage til forståelsen af nødvendigheden af et sundt havmiljø. Ud over det internationale samarbejde på miljøområdet har regeringen i anden sammenhæng arbejdet aktivt for at udbygge de internationale bestræbelser for at forbedre havmiljøet.

I EFs ministerråd (fiskeriministre) og blandt de nordiske fiskeriministre har miljøspørgsmålet været drøftet på Danmarks initiativ. Det er blevet pålagt EF-Kommissionen at udarbejde en rapport om havmiljøets betydning for fiskebestandene. På Danmarks initiativ har de nordiske landes fiskeriministre i august 1986 vedtaget en udtalelse, som understreger betydningen for fiskebestandene af et rent havmiljø.

4. Opdræt af fisk og skaldyr.

Den økonomiske betydning af opdræt af fisk i Danmark er stadig stigende.

For den fremtidige udvikling af både ferskvandsdambrug og havbrug er tilpasningen til det omliggende miljø afgørende. Dambrugerne er i de senere år stillet over for stigende krav på grund af den mere konsekvente vandløbspleje og øgede hensyn til de farvande, der er fjernrecipienter i forhold til dambruget. For havbrugsdriften er der desuden et stort behov for at få gennemanalyseret, hvilken effekt havbruget har på det omliggende farvand. Der mangler en bred analyse heraf, idet vor viden baserer sig på udenlandske erfaringer, der er gjort under fysiske og temperaturmæssige forhold, der er helt forskellige fra de danske.

Ferskvandsdambrugene har en årlig produktion på ca. 22.000 tons regnbueørreder. Næsten hele produktionen eksporteres. I 1985 udgjorde eksportværdien ca. 460 mill. kr. Ferskvandsdambrugenes produktion hviler på en lang tradition. Dette kommer det nystartede danske havbrugsopdræt til gode. Der er givet tilladelse til 40 havbrug i Danmark, som alle skal producere ørreder. I 1986 forventes en produktion på i alt ca.

3.600 tons. Der produceres desuden ål i anlæg på land, og det overvejes at fremme dyrkningen og væksten af muslinger og andre skaldyr på kulturbanker og ved dyrkning på tove i vandet.

Som nævnt er der tale om en total eksportrettet produktion. Hidtil har dambrugserhvervet uden problemer afsat hele sin produktion, næsten 40 pct. af fisken er eksportret levende, og resten uden at der er foretaget højere forædling. En spredning af markedet og en større variation i produktsortimentet kan forekomme ønskelig.

I det i foråret 1986 udgivne »Udviklingsprogram for Dansk Akvakultur« er mulighederne for erhvervets udvikling frem til år 2000 beskrevet. Det forventes, at produktionen vil kunne fordobles fra 1984 til 1990 og igen fra 1990 til år 2000. I 1990 forventes den samlede produktionsværdi at andrage knap 1 mia. kr. og tilsvarende i året 2000 knap 1,7 mia. kr. (1984-priser).

Produktionsforøgelserne forventes fortrinsvis at hidrøre fra opdræt af ørreder, ål og muslinger. Der stilles endvidere på lang sigt også forventning til opdræt af bl.a. pighvar, havbrasen og østers. Gennemførelsen af disse produktionsmål forudsætter imidlertid, at en række teknologiske, biologiske og miljø- og markedsmæssige begrænsninger og problemer kan løses. Dette vil kun kunne ske gennem en koordineret indsats fra offentlig og privat side.

Dette er bl.a. baggrunden for, at regeringen som led i sin aktionsplan for havet omkring Danmark har indført et etårigt stop for tilladelser til nye udvidelser af bestående havbrug, der producerer fisk på havet i de indre farvande. Tiden skal bruges til at kortlægge miljøkonsekvenserne af produktionen og udarbejde en samlet plan for en minimering af konsekvenserne. Resultatet af arbejdet skal være, at der skabes så stor viden om effekten af havbrug, at beslutningerne træffes på et let gennemskueligt grundlag. Samtidig skal der arbejdes videre med udviklingsarbejde omkring foder m.v., således at dette bliver endnu mere miljøvenligt.

Ved placeringen af havbrug tages der fornødent hensyn til eksisterende beskyttelsesområder og det bevaringsværdige oprindelige dyre- og planteliv.

Hidtil har de forskningsmæssige opgaver i forbindelse med opdrætsvirksomhed været

[Fiskeriministeren]

løst på de bestående forskningsinstitutioner. Der er behov for yderligere oplysninger, både vedrørende opdrætsvirksomhedens forhold til omgivelserne, udvikling af selve fisken og produktudvikling af den færdige fisk. Endelig må der forskes i opdræt af arter, der ikke hidtil har været opdrættet med kommercielt sigte. Det indgår derfor i regeringens plan for det bioteknologiske handlingsprogram at søge disse opgaver opprioriteret, idet man vil øge dynamikken ved at søge opgaverne løst i fællesskab mellem private og offentlige institutioner. Der må i den forbindelse ske en nærmere undersøgelse af mulighederne for at drive rentabelt skaldyrsbrug i Danmark. Der er tale om en dyrkning, der ikke kræver fodring, og som kan have en direkte rensende effekt på vandet.

5. Det rekreative fiskeri

Sideløbende med det erhvervsmæssige fiskeri har en stor del af befolkningen glæde af det rekreative fiskeri.

I en tid med voksende fritid søger mange et meningsfyldt indhold i denne. Interessen for og forståelsen af naturen bliver stadig mere væsentlig for hele befolkningen. Det er derfor naturligt, at fiskeriet som fritidsaktivitet tiltrækker stadig flere.

Reguleringerne af erhvervsfiskeriet og den stigende opmærksomhed over for behovet for et skånsomt fiskeri har ført til, at der er fastsat regler, så der for fritidsfiskere er rimelige muligheder for at fange fisk til eget forbrug. Samtidig skal aktiviteten ikke vanskeliggøre andre former for fiskeri eller være for hård i forhold til udsatte fiskearter.

Ifølge saltvandsfiskeriloven modtager fiskeriministeren rådgivning fra et udvalg bestående af medlemmer fra de berørte organisationer, dels om den kommende lovgivning, dels om de fremtidige regler for redskabsanvendelse for fritidsfiskere. Desuden skal udvalget rådgive om anvendelse af de midler til fiskepleje, som er til rådighed.

Det, der bør stræbes mod, er at finde en ordening, der i væsentlig grad styrker fiskeplejen og i højere grad end den hidtidige er egnet til at øge den gensidige respekt mellem fritids-, sports- og erhvervsfiskere.

På baggrund af fiskebestandssituationen er det for at sikre fremtidens fiskeri nødvendigt at følge den meget positive indsats op, der

ydes på privat initiativ med hensyn til udsætninger. Der er brug for en gennemført og langsigtet strategi for fiskepleje og aktiv fiskeophjælpning.

Ifølge lov om saltvandsfiskeri er der afsat 10 mill. kr. til fiskepleje for 1987.

Den langsigtede politik, der lægges op til på fiskeplejeområdet, betyder, at man får mulighed for at øge indsatsen med hensyn til aktiv fiskepleje. Det gælder både forskningsmæssigt og for de undersøgelser, der er nødvendige for at sikre, at udsætningerne sker i balance med den øvrige fauna og på en måde, der giver det størst mulige udbytte.

Erhvervsfiskerne har samtidig besluttet at bidrage til udsætnings- og fiskeophjælpningsformål gennem en åle- og laksefond, hvor der opkræves afgift i forhold til de landede mængder.

I forbindelse med vedtagelsen af lov om saltvandsfiskeri var der flertal for at pålægge regeringen i folketingsåret 1986-87 at gennemføre en licens-/fisketegnsordning for salte og ferske vande, som på længere sigt fremskaffer 25 mill. kr. årligt til ophjælpning, vedligeholdelse og forøgelse af fiskebestanden, samt til forbedring af fiskenes levesteder.

Det tidligere nævnte udvalg arbejder med disse spørgsmål. Når udvalget har afgivet sin rapport, vil der blive fremsat lovforslag.

Den nuværende ordning for fritidsfiskere fungerer ikke tilfredsstillende, og opgørelsen over fritidsfiskere er mangelfuld. En fremtidig ordening bør medføre, at fritidsfiskere kan anvende fangstduelige redskaber, uden at det leder til begrænsninger i erhvervsfiskeriet.

Den første sag på dagsordenen var:

1) Spørgsmål til ministrene:

Spm. nr. S 196

1) Til miljøministeren af:

Hjortnæs (S):

»Kan det forventes, at regeringen vil fremsætte et forslag til lov om at reducere kunstgødningsforbruget med 100.000 tons?«

Skriftlig begrundelse

[Hjortnæs]

Der henvises til punkt 3 i regeringens aktionsplan for havet omkring Danmark, dateret tirsdag den 28. oktober 1986.

Miljøministeren (Chr. Christensen):

Udviklingen i de indre danske farvande har vist, at der er behov for en betydelig reduktion i tilledningen af kvælstof og fosfor. Det er baggrunden for aktionsplanens skærpede krav til rensning af spildevand og begrænsning i landbrugets brug af kvælstof i handelsgødningen. Det nuværende forbrug af denne handelsgødning ligger på knap 400.000 t årligt. I planen er det bestemt, at forbruget skal nedsættes med 100.000 t inden 1990.

Regeringen er fuldt opmærksom på, at andre faktorer end selve forbruget af handelsgødning kan have en stor indflydelse på udvaskningen af kvælstof. Her tænker jeg navnlig på klima og afgrødevande. Men det er regeringens opfattelse, at en reduktion i mængden af kunstgødning vil medvirke til, at kunstgødningen bliver brugt mere miljøvenligt, nemlig sådan, at så stor en del som muligt havner i planterne. Derfor står regeringen fast på kravet om en nedsættelse af forbruget med 100.000 t. Jeg forhandler i øjeblikket med landbrugets ledere om, hvordan nedsættelsen kan gennemføres. Så længe disse forhandlinger endnu ikke er afsluttet, kan jeg ikke udtale mig om, hvilke midler der skal til for at sikre en nedsættelse af forbruget.

Hjortnæs (S):

Spørgsmålet er ikke stillet for at fremkalde en dialog med ministeren – vi skal jo have en forespørgselsdebat på tirsdag, og dér får vi lejlighed til at komme ind på en række af disse problemer, også om kvælstof- og fosforforurening – spørgsmålet er stillet for at få afklaret inden debatten på tirsdag, om regeringen overhovedet har en politik på dette område. Ét er jo at sige, at man gerne vil have nedsat forbruget med 100.000 t, noget andet er, om man overhovedet er i stand til at anvise effektive metoder til at nedbringe forbruget.

Jeg må forstå på ministeren, at der i hvert fald ikke er nogen klar politik på nuværende tidspunkt – drøftelserne med landbruget fortsætter. Jeg ved ikke, om jeg skal forstå det

på den måde, at regeringen tilstræber, at det ikke sker ved fastsættelse af regler, men at man vil søge at nå målet 100.000 t i 1990, hvilket i øvrigt efter min opfattelse er et beskedent mål, gennem en frivillig aftale.

Mit supplerende spørgsmål lyder derfor: forventer ministeren, at der må fastsættes klare regler for, hvordan man kan nedsætte forbruget med 100.000 t, eller er det ministerens forventning, at man må tilstræbe at nå dette mål gennem en frivillig aftale med landbruget?

Albrechtsen (VS):

Jeg kan forstå, at ministeren i dag står temmelig tomhændet i denne sag. Ministeren er sikkert enig med mig i, at det er meget vigtigt at få afklaret inden på tirsdag, om den radikale målsætning, en halvering af udledningsmængderne, kan gennemføres, og med hvilke midler den kan gennemføres. Derfor vil jeg gerne spørge ministeren, om det overhovedet er realistisk at regne med så begrænset en reduktion, som ministeren forestiller sig, nemlig kun 100.000 t. Jeg vil endvidere spørge ministeren, om han er enig i det, som underdirektør Jørgen Henningsen har sagt, nemlig at selv om landmændene helt stoppede for gødskningen, ville der gå op mod 5 år, før udvaskningen var halveret, og om dette ikke i givet fald må føre til, at der skal ske en væsentlig større reduktion end de 100.000 t.

Miljøministeren (Chr. Christensen):

Jeg forstår, at spørgeren, hr. Hjortnæs, ikke vil ind i en debat med mig angående de videre perspektiver og mener, at vi skal vente med det til tirsdag. Det tager jeg selvfølgelig til efterretning, men det forhindrer mig ikke i at svare på de tillægsspørgsmål, der kom.

Dog må jeg imødegå, at regeringen ikke skulle have en politik på dette område. Planen er et klart udtryk for den politik, regeringen har på miljøområdet. Vi søger – og det er der tradition for – over for de erhverv, der bliver berørt af foranstaltninger, der koster erhvervene noget, at få et medarbejder-skab om de forhold, der skal rettes. Det har været proceduren i spørgsmålet om NPO. Det samme er tilfældet her. Derfor søger vi at få et medarbejderskab igennem med en frivillig aftale, som giver mulighed for kon-

[Miljøministeren]

trol, og som reducerer forbruget med de 100.000 t.

Hvilke midler skal anvendes, spørger hr. Albrechtsen. I mit svar sagde jeg, at jeg, så længe forhandlingerne ikke er tilendebragt, ikke på nuværende tidspunkt kan sige, hvilke midler vi skal anvende. Men givet er det, at de midler, der anvendes, må kunne give os en klar besked om, hvor stor udsvingningen er, og hvordan det påvirker forbruget. Det er disse problemer, vi bl.a. forhandler om på nuværende tidspunkt.

Hjortnæs (S):

Ministeren henviste til NPO-handlingsplanen, som blev vedtaget her for et års tid siden, og som landbruget også står bag ved. Man kunne få den opfattelse, at denne NPO-handlingsplan ikke indeholder stramme regler og forbud, men det gør den faktisk. Den indeholder endda særdeles stramme regler, herunder også forbud mod anvendelse af naturgødning. Derfor må jeg stadig væk sige, at ministerens svar er noget upræcist. Nu forstår jeg i hvert fald, at ministeren tilstræber en frivillig aftale. Det kunne godt opfattes på den måde, at det, ministeren tilstræber, er at få landbrugets tilslutning til, at der gennemføres præcise regler, herunder retsregler, som klart vil medføre, at forbruget af kunstgødning bliver nedsat. Det kan foretages ved en kvoteringsordning, og det kan foretages ved en afgift eller noget i den stil, men jeg må forstå, at ministeren i hvert fald ikke vil afvise, at der som led i en frivillig aftale, som ministeren vil kalde det, med landbruget også kan fastsættes retsregler, som klart vil sikre, at forbruget af handelsgødning kommer ned med de 100.000 t.

Miljøministeren (Chr. Christensen):

Det er fuldstændig rigtigt, som hr. Hjortnæs konkluderer, at der i den frivillige aftale, vi havde med landbruget om NPO-foreanstaltningerne, indgik meget stramme regler og også ganske klare retsregler. Den frivillige aftale, vi her søger, om nedbringelse af udledning og forbrug af kunstgødning, har akkurat den samme målsætning. Viser det sig, at der ikke kan opnås en aftale, ligger det klart i regeringens oplæg, at de 100.000 tons reduktion skal gennemføres, og det bliver så op til os at finde, forhåbentlig sammen med

landbruget, de regler og metoder, som dels kan give sikkerhed, dels føre til det ønskede resultat i henseende til nedbringelse af mængden.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Formanden:

Det næste spørgsmål er stillet til statsministeren af hr. Poulsgaard. Spørgsmålet vil ligesom de to følgende blive besvaret af finansministeren.

Spm. nr. S 195

2) Til statsministeren af:

Poulsgaard (FP):

»Finder statsministeren, at det er en liberal regering værdigt at lægge hindringer i vejen for initiativ og virkelyst, som regeringen jo agter at gøre det, hvis man skal tro skatteministeren, der har bebudet, at man skrider ind over for de private busselskaber, der jo gør en god gerning ved at hjælpe de afgiftsplagede danskere, der køber ind syd for grænsen?«

Skriftlig begrundelse

Ved regeringens tiltrædelse bebudede statsministeren, at det skulle være lettere at være dansker. Det er desværre gået stik modsat. Aldrig har afgifter og skatter været så høje som under den nuværende regering.

Nogle danskere har forsøgt at leve op til statsministerens ord om, at det skal være lettere at være dansker, ved at foretage indkøb syd for grænsen.

I stedet for som bebudet at prøve at lægge hindringer i vejen for busselskaberne og deres passagerer burde man gå den modsatte vej og sænke afgifterne, sådan at vi kunne få tyskerne til at foretage indkøb i Danmark i stedet for.

Poulsgaard (FP):

Jeg er faktisk ked af, at statsministeren ikke er der, men jeg vidste godt, det var finansministeren, der skulle svare, og han sidder jo også på kassen, så det er måske sådan set rimeligt nok. Men det er statsministerens ord, jeg har lyst til at gribe fat i. Statsministeren sagde ved sin tiltrædelse, at nu skulle

[Poulsgaard].

det være lettere at være dansker; det lovede han helt klart. At det er gået stik modsat, har vi fået at se, nemlig stigende skatter og stigende afgifter. Og hvad ser jeg så til min rædsel? At der nu er nogle danskere, der finder ud af, at det kan blive en lille smule lettere at være dansker ved at købe ind syd for grænsen, og så er der nogle, der viser initiativ og virkelyst, som jeg også troede var denne regerings adelsmærke, og de tager syd for grænsen og vil købe ind. Men hvad ser vi? Vi ser, at skatteministeren, der også er konservativ, udtaler sig på følgende måde til Berlingske Tidende den 3. november. Først forsøger skatteministeren at mistænkeliggøre de pågældende vognmænd ved at sige, at de nok ikke betaler moms og nok ikke betaler afgifter af de ture derned, og så fortsætter skatteministeren:

»Hvis det er rigtigt, kan jeg intet gøre, men jeg vil have forstærket kontrollen for at se, om vognmændene rent faktisk betaler moms og skat af tilskuddene.«

Jeg synes, det er grove løjer, og er interesseret i, hvad regeringen har at sige til det.

Statsministeren (Palle Simonsen, fg.):

Jeg er naturligvis ked af, at jeg må skuffe hr. Poulsgaard. Jeg skal kun for en ordens skyld sige, at regeringen er en enhed, og det vil sige, at det, jeg svarer her, også dækker statsministerens og den samlede regerings holdning. Jeg kan sige til hr. Poulsgaard, at regeringen ingen planer har om at skride ind over for de busselskaber, der kører til supermarkederne syd for grænsen.

Det, skatteministeren har gjort opmærksom på, er, at billetpriserne til indkøbsturene er meget lave på grund af de tilskud, vognmændene modtager fra de tyske supermarkeder. Skatteministeren har også peget på, at der skal betales moms og skat af disse tilskud, og at det må sikres, at det rent faktisk sker. Mere er der ikke at sige om den sag.

Poulsgaard (FP):

Tak for svaret! Jeg mener nu, der er en hel del mere at sige om den sag. F.eks. fortsætter skatteministeren i det ovennævnte interview: »Jeg finder det moralsk forkert, at halvdelen af befolkningen kan købe dagligvarer billige end andre.« Jamen kunne denne regering ikke få den tanke, at man måske kunne få

alle til at købe billige varer ved, at man satte de danske afgifter ned, ved at skabe en harmonisering med Vesttyskland, så man var fri for at køre over grænsen? At det skulle være moralsk forkert at sikre, at man får noget lidt billigt, kan jeg ikke se. Det, der er moralsk forkert i dette her, er, at Danmark under denne regering har verdens højeste afgifter og verdens højeste skattetryk, så at folk i simpelt selvforsvar griber til disse ting.

Men en anden ting, som jeg gerne vil spørge finansministeren om, er, om man har regnet lidt på de tal. Hvad ville der ske ved at sænke de danske afgifter, så vi blev harmoniseret med Vesttyskland? Jeg har selv været der for nylig, og jeg måtte holde en halv time i kø bare for at få tanket bilen op; der var otte pumper, der kørte hele tiden ved den tankstation, jeg var ved. Hvor mange pumper kører der så ikke i alt syd for grænsen? Hvor mange penge går den danske stat ikke glip af? Har man regnet på disse tal? Hvor meget drejer det sig om? Og kunne vi så ikke lige så godt sørge for at bevare handelen på danske hænder?

Statsministeren (Palle Simonsen, fg.):

Nu lægger hr. Poulsgaards spørgsmål jo ikke op til en diskussion om skat og om, hvorvidt der skal ske ændring af afgifter. Det eneste, jeg føler trang til at sige i den sammenhæng, er, at en reduktion af afgifterne på ét område i den økonomiske situation, vi befinder os i, selvfølgelig ville medføre, at vi skulle finde indtægtsdækning på andre områder; det bliver selv hr. Poulsgaard nødsaget til at acceptere. Derfor vil jeg kun henholde mig til, hvad jeg sagde før, nemlig at regeringen ikke har nogen planer om at skride ind over for de pågældende busselskaber, men at de naturligvis skal følge den lovgivning, der eksisterer.

I øvrigt kan jeg slet ikke forstå, at hr. Poulsgaard gider og har lyst til at holde i kø i lang tid for at få benzin i Vesttyskland.

Poulsgaard (FP):

Jeg må takke ministeren for svaret – det er jo almindelig høflighed. Jo, det gider jeg rent faktisk godt, og det er der mange andre danskere der gør. Ministeren skulle selv tage derned og så se, hvordan det rent faktisk foregår. Det kunne måske give ministeren an-

[Poulsgaard]

ledning til at overveje sagen endnu en gang. Det er da klart, at der skal spares, hvis vi mister nogle afgifter, men dér kan jeg ganske roligt tilbyde finansministeren Fremskridtspartiets ændringsforslag til finansloven. Deri ligger så mange besparelser, at vi sagtens kunne klare det problem.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 201

3) Til statsministeren af:

Bilgrav-Nielsen (RV):

»Er statsministeren enig med miljøministeren eller industriministeren i spørgsmålet om, hvem – amter eller kommuner – der skal bestemme, hvor lavprisvarehuse må placeres?«

Skriftlig begrundelse

Efter Det Radikale Venstres opfattelse vil en tilladelse til placering af lavprisvarehuse, som ikke er nøje afstemt med den øvrige udvikling i regionerne, være aldeles ødelæggende for borgernes serviceniveau såvel på land som i by, idet i tusindvis af nærbutikker herved vil blive udkonkurreret.

Det er Det Radikale Venstres opfattelse, at en sådan udvikling må imødeses, hvis regeringen ender med at tilslutte sig industriministerens standpunkt, som er, at den enkelte kommune skal kunne bestemme, hvor lavprisvarehuse må placeres.

Bilgrav-Nielsen (RV):

Baggrunden for mit spørgsmål er, at man indtil for nylig i det mindste i dagspressen kunne forstå, at miljøministeren og industriministeren ser forskelligt på, hvem der har afgørelsen af, om der må placeres lavprisvarehuse i vort land. Det, der er afgørende, er, at der kommer klare retningslinjer ud, og det afgørende for spørgeren – og for mange andre, tror jeg – er, at det bliver retningslinjer, som klart fastslår, at det er amterne, der har det sidste ord at skulle have sagt – af den simple grund, at placering af lavprisvarehuse bevisligt i hvert fald i Vejle Amt ville ødelægge mulighederne for de små, decentralt placerede købmandsforretninger.

Statsministeren (Palle Simonsen, fg.):

For det første vil jeg gerne sige, at der ikke er nogen uenighed overhovedet mellem de i spørgsmålet nævnte ministre. For det andet er jeg glad for – det tror jeg godt jeg kan varsle – at jeg i denne sag kan give hr. Bilgrav-Nielsen et ganske klart svar, idet jeg kan sige – og det fremgår jo også af den pressemeddelelse, som Industriministeriet udsendte i torsdags – at der er enighed om, at miljøministeren skal fremsætte forslag om ændring af reglerne for den kommunale planlægning, således at amtskommunerne får beføjelse til at planlægge oprettelsen af detailhandelsenheder med regional betydning. Indtil en lovgivning herom er gennemført, vil miljøministeren gennem et landsplandirektiv fastlægge retningslinjerne for etableringen af større detailhandelsenheder, således at vi også er dækket ind, indtil det lovforslag, miljøministeren fremsætter, måtte være vedtaget af Folketinget.

Bilgrav-Nielsen (RV):

Jeg takker for svaret, men undrer mig over, at finansministeren så klart kan konstatere, at der ingen uenighed er. Jeg har ikke tid til her at læse avisreferater op, men jeg forstår, at der p.t. ikke er nogen uenighed, og det er også vigtigt at få konstateret.

Herefter vil jeg gerne spørge ministeren, hvad det så egentlig betyder, at man nu vil søge at give amterne en koordinerende opgave i henseende til placering af lavprisvarehuse. Er det ensbetydende med, at amterne ikke får mulighed for at sige nej til en placering? Vil finansministeren svare mig klart på, om man med den ændring, der nu er optakt til, vil sikre, at amterne, hvis de skønner, at placering af et eller flere lavprisvarehuse i deres område vil være ødelæggende for detailhandelsstrukturen, kan sige nej til det pågældende lavprisvarehus?

Statsministeren (Palle Simonsen, fg.):

Nu kender jeg ikke det nøjagtige indhold af det lovforslag, som miljøministeren fremsætter, men det, der er grundprincippet i lovforslaget – og det tror jeg også vil være et tilfredsstillende svar på det spørgsmål, hr. Bilgrav-Nielsen stiller – er, at amtskommunerne får beføjelse til at planlægge oprettelsen af detailhandelsenheder med regional betydning. Det vil sige, at det bliver amternes

[Statsministeren]

ansvarsområde, og hvis amterne efter den hjemmel, der her bliver skabt, skønner, at der er basis for eller behov for af hensyn til andre forhold at forbyde det, vil de få mulighed for det.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 228

4) Til *udenrigsministeren* af:

Pelle Voigt (SF):

»Vil Danmark i FN's generalforsamling arbejde for indkaldelse af en konference – efter reglerne i 1963-traktaten om et begrænset atomvåbenprøvestop – om udvidelse af det begrænsede prøvestop til et totalt stop ved at stå som medforslagsstiller til det forslag, en række lande har udarbejdet på baggrund af det danske Folketings dagsorden af 24. april 1986, ved at stemme for dette forslag eller lignende forslag eller på anden måde?«

Udenrigsministeren (Palle Simonsen, fg.):

Forslaget om indkaldelse af en konference efter reglerne i aftalen af 1963 med henblik på at udvide det begrænsede prøvestop til et totalprøvestop er fremsat af Indonesien, Mexico, Peru, Sri Lanka og Jugoslavien og er i realiteten en genfremsættelse af det forslag, som den samme landekreds fremsatte på sidste års generalforsamling. Blandt de vestlige lande stemte alene Grækenland for resolutionsforslaget sidste år.

Siden vedtagelsen af 24. april-dagsordenen, som der bliver henvist til i spørgsmålet, har regeringen været i kontakt med en række nærstående lande angående dette spørgsmål. Alle disse lande har bekræftet deres negative indstilling over for en fremgangsmåde som den i forslaget beskrevne. Det har herunder bl.a. været fremført, at nedrustningskonferencen i Genève er det mest hensigtsmæssige forum for multilaterale forhandlinger om spørgsmålet, at 1963-traktaten ikke indeholder verifikationsbestemmelser, at Frankrig og Kina står uden for 1963-traktaten, at USA og England ikke vil medvirke, og – ikke mindst vigtigt – at der ville opstå alvorlig fare for, at nedrustningskonferencen i Genève ville blive svækket.

Herudover har man fra svensk side oplyst, at spørgsmålet om anvendelse af 1963-traktaten ikke på noget tidspunkt har fået tilslutning inden for det såkaldte femkontinentinitiativ.

Jeg kan i øvrigt oplyse, at udenrigsministeren den 5. september 1986 i det udenrigspolitiske nævn har redegjort nærmere for regeringens bestræbelser.

Regeringen har derfor fundet, at det ikke vil være hensigtsmæssigt at gå videre med en sag, der på forhånd var dømt til at mislykkes, og ydermere en sag, hvis substans de lande, vi normalt samarbejder med i prøvestopspørgsmålet, har afvist.

I lighed med sidste år vil Danmark derfor afstå fra resolutionsforslag om 1963-traktaten. Ifølge oplysninger fra New York er det også i år blandt de vestlige lande alene Grækenland, som vil støtte forslaget, og her tænker jeg, når jeg taler om vestlige lande, også på både Finland, Sverige og Østrig.

Pelle Voigt (SF):

Jeg skal takke den fungerende udenrigsminister for svaret og udtrykke min dybe undren over, at dansk udenrigspolitik øjensynlig – i hvert fald sådan, som den fremlægges her i folketingssalen i dag – udformes ikke på baggrund af, hvad man mener i Danmark, og hvad der er vedtaget i det danske Folketing, men på baggrund af, hvad en række andre lande mener.

Hvad er egentlig det folkeretlige grundlag for en sådan udformning af dansk udenrigspolitik? Hvis det er et politisk argument for ikke at fremføre politiske synspunkter, der er vedtaget i dette Folketing og vel at mærke vedtaget, uden at regeringen har stemt imod denne vedtagelse – regeringen undlod jo nemlig at stemme til april-dagsordenen, hvilket finansministeren er klar over – så er vi da i den situation, at Danmarks udenrigspolitiske handlefrihed er fuldstændig pantsat.

Ud over altså at spørge, hvad den folkeretlige baggrund for denne fuldstændig mærkværdige argumentation er, vil jeg gerne spørge, om man ikke, siden dagsordenen blev vedtaget, har arbejdet med spørgsmålet, så man er klar over, at det naturligvis er muligt at udarbejde verifikationsprotokoller i forbindelse med den fremgangsmåde, der er foreslået her.

[Pelle Voigt]

Må jeg endelig spørge ministeren, om der er nogen som helst tvivl om, hvorvidt det pågældende forslag, som er udformet i nøje overensstemmelse med Folketingets dagsorden, vil blive vedtaget med et stort flertal i De Forenede Nationer, og at Danmark ved ikke at stemme for det altså egentlig ikke udretter synderlig andet end at sætte sig ud over en beslutning, truffet her i folketingssalen.

Lasse Budtz (S):

Jeg vil spørge altmuligmanden hr. Palle Simonsen, finansminister og fungerende udenrigsminister – det må være en tung byrde at have – om ministeren vil erkende, at der ikke foreligger nogen aftaler mellem regeringen og Socialdemokratiet på dette punkt og på dette tidspunkt. Det har nemlig været fremme i pressen, at der skulle foreligge en aftale, og det må jeg indrømme kommer bag på Socialdemokratiet.

Men dertil vil jeg gerne føje et par spørgsmål. Er man opmærksom på i regeringen, at forslaget har meget udbredt opbakning blandt amerikanske politikere, som dog må tilhøre en nation, som også må kaldes for en ligesindet nation, når man har Danmark som udgangspunkt, idet det er en af vore nære allierede? Jeg kan måske godt forstå, at det er et problem at optræde sammen med andre lande, men kunne man så ikke stemme for, hvis man ikke kan være medforlagsstiller? Det ville dog være i overensstemmelse med dagsordenens ordlyd.

Udenrigsministeren (Palle Simonsen, fg.):

Jeg synes ikke rigtig, der er grundlag for hr. Pelle Voigts dybe forundring. Der er naturligvis mange ekstra ting at føje til i en så kompliceret sag, men den taletid, jeg har på to minutter, giver mig ikke mulighed for det; lampen blinkede, længe inden jeg var færdig med mit første indlæg.

Derfor vil jeg gerne supplerende sige, at regeringen ikke har siddet med hænderne i skødet. Jeg svarede på spørgsmålet om regeringens holdning til den konkrete resolution, som var nævnt. Det fremgik af udenrigsministerens tale på generalforsamlingen i FN, at regeringen tillægger en snarlig indgåelse af en traktat om et omfattende forbud mod

atomprøvesprængninger meget stor betydning.

Danmark er derfor også igen i år medforlagsstiller til den australsk-newzealandske resolutionstekst om prøvestops spørgsmålet. Vi finder, at denne tekst er den bedste og mest realistiske og konstruktive af de fremlagte CTB-resolusioner, idet den i sig både indeholder de krav, som vi mener man bør stille til en prøvestopaf tale, og er udformet således, at den tager højde for det seneste års udvikling på området.

På generalforsamlingen er herudover fremlagt yderligere tre tekster om prøvestops spørgsmålet: en svensk-mexikansk tekst, som har undergået en række positive ændringer, der gør, at regeringen finder, at Danmark i år vil kunne stemme for dette forslag, en australsk tekst om forhåndsmeddelelser om prøvesprængninger, som regeringen ligeledes finder at Danmark vil kunne støtte, og endelig en østlig tekst, som Danmark i lighed med i de seneste år vil afstå fra, fordi den er utilfredsstillende på en række punkter i forhold til den linje i prøvestops spørgsmålet, som Danmark finder farbar.

Danmark har naturligvis også været i tæt kontakt med en række andre vestlige lande med hensyn til disse ting. Dette være også sagt til hr. Pelle Voigt for at understrege, at regeringen naturligvis lever op til dagsordenen af 24. april 1986.

Hr. Lasse Budtz kommer med nogle spørgsmål, som jeg også håber der vil være en vis forståelse for at jeg ikke som fungerende udenrigsminister uden videre kan svare på. Jeg er naturligvis ikke bekendt med en eventuel opbakning af den tidligere omtalte dagsorden blandt amerikanske politikere. Jeg har sådan set svaret klart på, at regeringen vil afstå med hensyn til den dagsorden, der her er tale om, og mig bekendt – men det være sagt så uforpligtende, som man nu kan gøre det på nuværende tidspunkt – er der ikke indgået nogen aftale på forhånd om afstemning vedrørende den dagsorden med Socialdemokratiet.

Pelle Voigt (SF):

Nu fremkom ministeren med den interessante fortolkning af regeringens handle måde, at man handler i overensstemmelse med dagsordenen fra den 24. april 1986. På den

[Pelle Voigt]

baggrund skal jeg citere det sidste punkt i dagsordenen, hvor det hedder, at man skal:

»... arbejde for indkaldelse af en konference efter reglerne i 1963-traktaten om udvidelse af det begrænsede prøvestop til et totalt stop.«

Jeg vil gerne vide præcist, hvori arbejdet for at realisere denne del af dagsordenen har bestået, om ministeren i fuldt alvor vil stå her i folketingssalen og fortælle os, at det at stemme imod et forslag netop om dette er at arbejde for forslaget. Så er vi da ude i det rene og skære politiske bedrageri.

Dernæst vil jeg gerne spørge ministeren, om regeringen er ubekendt med, at alle de argumenter, som ministeren fremfører her i dag, var fremme i debatten den 24. april 1986, og at det netop var på baggrund af en vurdering af disse argumenter, på baggrund af en vurdering af, hvad der var sket tidligere i FN-afstemningerne, at forespørgslen blev rejst og den pågældende beslutning blev truffet. Mener regeringen virkelig i fuldt alvor, at man har gjort noget for at efterleve beslutningerne i dagsordenen? Og hvordan kan man forene det at arbejde for en indkaldelse af en konference efter 1963-traktatens regler med faktisk ikke engang at tage sig sammen til at stemme for et forslag om det?

Albrechtsen (VS):

Når regeringen eller ministeren, som han sagde til at begynde med, ikke har fundet det hensigtsmæssigt at efterleve dagsordenen, vil jeg godt spørge ministeren – for det er jo et alvorligt problem, vi så det også i går, at man ikke efterlevede en dagsorden – om ikke det er korrekt, at det er i fuldstændig modstrid med alle rimelige parlamentariske principper, at en regering, når den ikke finder det hensigtsmæssigt, som ministeren sagde, bare lægger en dagsorden til side og lader være med at efterleve den i stedet for at komme tilbage til Folketinget med et forslag om, hvad der så skal ske. Vil ministeren ikke erkende, at det er regeringens pligt enten at efterleve denne dagsorden nøje efter dens ordlyd eller at komme tilbage til Folketinget og forsøge at få den ændret?

Bjørn Elmquist (V):

Stik modsat de to foregående talere vil jeg spørge den fungerende udenrigsminister, fi-

nansministeren, om han ikke er af den opfattelse, at nogle af forslagene, selv om de for en umiddelbar betragtning arbejder i den retning, som de to ordførere har talt om, har et så deklaratorisk indhold og er så tomme og hule, at de endog kunne være skadelige, hvis de blev vedtaget med f.eks. danske stemmer, og ville spænde ben for realiseringen af målet for den dagsorden, som blev vedtaget her i Folketinget i april.

Bo Kristensen (KF):

På baggrund af hr. Albrechtsens konstatering i sit spørgsmål af, at regeringen ikke efterlever en dagsorden, som vi så det i går, vil jeg gerne spørge den fungerende udenrigsminister, om man ikke fra regeringens side har fået den opfattelse, at netop debatten i går med den afsluttende dagsorden viste, at regeringen har levet op til de forpligtelser, der har ligget i tidligere dagsordener.

Udenrigsministeren (Palle Simonsen, fg.):

Det er vel ikke rimeligt at tage en omfattende udenrigspolitisk debat her i Folketingets spørgetid.

Jeg synes, det er stærkt, når hr. Pelle Voigt taler om bedrageri, for det, det her handler om – og det mener jeg jeg har redegjort meget grundigt for – er just det, som også hr. Bjørn Elmquist tager op i sit spørgsmål: hvordan sikrer vi, at det overordnede formål bliver tilgodeset bedst muligt? Og jeg gør netop opmærksom på i mit første svar, at når Danmark afstår fra at stemme for den dagsorden, som er foreslået af gruppen, hvori bl.a. Mexico indgår, så er det netop, fordi vi mener, det vil være skadeligt for nedrustningsdrøftelserne i Genève.

Det kan jo ikke være rigtigt, at man bare udsteder en blankoveksel, så man stemmer for alle resolutionsforslag, uanset hvad konsekvensen måtte være, og derfor vil jeg sammenfattende om dette kun sige, at det handler om, at der er taget en lang række initiativer. Jeg har redegjort for, hvad regeringen har gjort, og naturligvis efterlever regeringen dagsordenen, men det er jo ikke i blinde, man arbejder; det handler alene om, hvordan man tilgodeser det overordnede mål bedst muligt.

Pelle Voigt (SF):

[Pelle Voigt]

Der er jo ikke tale om et krav fra Folketingets side om, at regeringen skal stemme for alle mulige resolutioner i FN. Der er tale om, at man skal stemme for en resolution, som er udformet og tilpasset nøje på baggrund af en vedtagelse, som er sket i dette Folketing. Synes ministeren ikke, at det ville have været mere hæderligt, hvis man under debatten den 24. april 1986 havde gjort opmærksom på, hvordan man agtede ikke at efterleve denne dagsorden?

Jeg vil gerne stille ministeren et andet spørgsmål: er ministeren bekendt med, at deltagerlandene i 1963-traktaten fra den tredje verden uden videre selv er i stand til at indkalde konferencen? Og når det sker, hvad agter Danmark så at foretage sig? Stadig at fremføre disse omsvøbsagtige indvendinger med henvisninger til nedrustningskonferencen i Genève, som vi allerede drøftede den 24. april 1986?

Lasse Budtz (S):

Jeg er enig med ministeren i, at vi selvfølgelig ikke kan føre en lang udenrigspolitisk debat nu, og det afgør formanden jo også, men jeg bliver nødt til at spørge ministeren, om man i Udenrigsministeriet ikke er klar over, at hvad der foregår i Genève, er fuldstændig og aldeles afhængigt af, hvad de to supermagter kan blive enige om, og intet som helst andet. Alle andre lande, der deltager i Genève, er i virkeligheden staffage, og da de to supermagter ikke kan blive enige om det atomprøvestop, som alle sukker efter – undtagen i hvert fald den ene supermagt – er det, man ser sig om efter andre fora. Her er der så en mulighed, som folketingsflertallet har ønsket at pege på.

I øvrigt er det helt klart, at vi ikke skal gå videre med en egentlig debat, men man må dog være opmærksom på den slags situationer og den slags problemer i ministeriet.

Udenrigsministeren (Palle Simonsen, fg.):

Jeg har ikke mange supplerende bemærkninger til, hvad jeg allerede har sagt, kun den bemærkning i anledning af hr. Lasse Budtz' kommentarer, at der ikke er nogen tvivl om, at regeringen naturligvis gør, hvad den kan for at efterleve det, som der er bred enighed om. Naturligvis er der ikke nogen tvivl om, at det afgørende er drøftelserne, der finder

sted i Genève. Vi ved alle, hvilke vanskeligheder der knytter sig dertil, og derfor kun denne spagfærdige bemærkning, at da det er det afgørende, så synes jeg, det under alle omstændigheder understøtter, at man, når det drejer sig om at stemme om de mange forskellige resolutionsforslag, der er på dette område i FN, også tager 100 pct. de saglige hensyn og også sidder og koordinerer det med, hvad der er mulighed for i Genève.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 220

5) Til *boligministeren* af:

Albrechtsen (VS):

»Kan ministeren oplyse, om regeringen vil nå til enighed med kommunerne om en op-hævelse af byggestoppet og om den nødvendige udvidelse af anlægsrammen?«

Skriftlig begrundelse

Ministeren har ifølge Fyns Amtsavis den 4. november 1986 bebudet, at han ikke vil ophæve bygge- og anlægsstopper for kommunerne, medmindre kommunerne vil sætte tal på, hvordan de vil overholde regeringens anlægsramme på 5,1 mia. kr. (dvs. sætte tal på nedskæringen på 1,5 mia. kr. i de vedtagne anlægsbudgetter på 6,6 mia. kr.).

Denne holdning vil efter alt at dømme bringe regeringen i åben konfrontation med kommunerne, idet formanden for Kommunernes Landsforening, borgmester Thorkild Simonsen, i Fyns Amtsavis den 5. november 1986 gør det klart, at hvis ministeren står fast på rammen og afviser kommunernes ønske om at måtte udvide rammen med 700 mill. kr. til de nødvendige miljøinvesteringer, så bliver det regeringens eget ansvar, hvis byggestoppet opretholdes.

Ifølge Fyns Amtsavis skal Kommunernes Landsforening mandag den 17. november have møde med ministeren om sagen.

Derfor er det nødvendigt at få en klar tilkendegivelse fra ministeren om, at han ikke vil lade disse forhandlinger bryde sammen, og at han ikke vil stå fast på sit fuldstændig uholdbare og umulige udspil. Det vil jo være helt ødelæggende – ikke mindst for miljøet – hvis byggestoppet opretholdes i månedvis, fordi regeringen ikke kan nå til enighed med

[Albrechtsen]

kommunerne. Derfor er der ingen anden udvej, end at regeringen må bøje sig.

Boligministeren (Thor Pedersen):

På spørgsmålet om en ophævelse af byggestoppet og om den nødvendige udvidelse af anlægsrammen kan jeg svare, at bekendtgørelsen om udsættelse af visse bygge- og anlægsarbejder blev udstedt efter en samlet vurdering af bygge- og anlægssektorens kapacitet og udnyttelse og det faktum, at det har vist sig, at kommuner og amtskommuner har budgetteret med anlægsudgifter i 1987, der sammenlagt ligger væsentligt over de aftalte rammer. Formålet var bl.a. at skabe den fornødne ro og undgå nye bindinger, mens forhandlingerne mellem regeringen og de kommunale parter om overholdelse af de aftalte anlægsrammer for 1987 stod på.

Jeg vil i den forbindelse gerne understrege ordene »aftalte anlægsrammer«. Der er nemlig ikke, som det fremtræder i begrundelsen for det stillede spørgsmål, tale om rammer, som regeringen ensidigt har fastlagt. Rammerne blev fastlagt ved en aftale mellem regeringen og Kommunernes Landsforening ud fra samfundsøkonomiske hensyn. Kommunerne har da også under forhandlingerne her i oktober vedkendt sig disse rammer.

For den amtskommunale anlægsrammes vedkommende har forhandlingerne allerede nu kunnet afsluttes med et tilfredsstillende resultat. Igangsættelsesstoppet er derfor ophævet for amtskommunerne. Det samme gælder Hovedstadsrådet samt Københavns og Frederiksberg Kommuner og fra i dag staten, fælleskommunale energiforsyningsvirksomheder samt de koncessionerede virksomheder.

For kommunernes vedkommende stiller sagen sig imidlertid lidt vanskeligere på grund af de mange enheder. Kommunernes Landsforening har anmodet sine medlemskommuner om at foretage en revurdering af anlægsbudgettet for 1987 og indberette resultatet heraf til landsforeningen senest den 15. november, og regeringen vil snarest muligt derefter drøfte resultatet med Kommunernes Landsforening.

Albrechtsen (VS):

Jeg kan konstatere, at ministeren ikke besvarede det spørgsmål, jeg har stillet, og det er jeg lidt ked af. Jeg har jo ikke bedt om at

få at vide, at der ikke er opnået resultater i forhandlingerne med kommunerne. Jeg har bedt om at få at vide af ministeren, om han vil opretholde den kategoriske og ultimative trusselspolitik, som føres over for kommunerne, ved at sige, at hvis ikke man fjerner disse penge – og det vil også gå ud over miljøinvesteringerne – vil ministeren ikke ophæve byggestoppet. Ministeren bruger jo byggestoppet som pressionsmiddel over for kommunerne; det går jeg ud fra at ministeren ikke vil benægte. Han bruger det som et instrument i et forsøg på at få kommunerne til at fjerne penge bl.a. til nødvendige miljøinvesteringer.

Det, mit spørgsmål går på, er, om ministeren har tænkt sig at fastholde den linje over for kommunerne eller ministeren nu på baggrund af, at det er konstateret, at der i Folketinget på næste tirsdag vil være et flertal for, at kommunerne skal have lov til at gå ud over rammerne, vil opgive denne kurs. Vil ministeren lade sin politik over for kommunerne løbe linen ud?

Boligministeren (Thor Pedersen):

Bygge- og anlægsstoppet skal sikre nogle fornuftige vilkår for 1987 på det samlede bygge- og anlægspolitiske område. Det er det, der ligger bag, at vi har fundet byggestoppet nødvendigt i forbindelse med forhandlingerne med den primærkommunale verden. Enigheden gik ud på en ramme på 5,1 mia. kr. Af de 5,1 mia. kr. har kommunerne selv budgetteret i de indberetninger, der er indsendt til Indenrigsministeriet, med anlægsarbejder vedrørende miljøinvesteringer for i alt 1,6 mia. kr. Det vil sige, at der er mulighed for inden for rammen at tredoble miljøinvesteringerne i primærkommunerne.

Det hedder sig, at der er tale om forhandlinger mellem Kommunernes Landsforening og regeringen, og det må derfor også være op til forhandlerne at fastlægge den endelige aftale. Hvis det dokumenteres, at man ønsker mere end at tredoble miljøinvesteringerne i primærkommunerne, er det indlysende, at der ikke er plads inden for en ramme på 5,1 mia. kr., men det må ligge i de forhandlinger, der pågår, og som forventes afsluttet inden alt for mange dage.

Albrechtsen (VS):

[Albrechtsen]

Nu synes jeg, jeg fornemmer en vis uklarehed i ministerens besvarelse, og det er jeg ikke ked af, for det kan jo være, at ministeren trods alt ved at have tænkt lidt over sagen er kommet til den konklusion, at den holdning, han har fremført bl.a. i de kilder, jeg har citeret, er helt uholdbar.

Men jeg vil godt bede ministeren besvare det spørgsmål, jeg har stillet. Når det nu ligger klart, som f.eks. fru Lone Dybkjær sagde det så tydeligt i Radiotinget i lørdags, at der er et flertal, som har anerkendt det faktum, at kommunerne ikke kan holde udgifterne inden for den fastlagte ramme, hvis miljøinvesteringerne skal gennemføres – hvad flertallet er indstillet på ifølge fru Lone Dybkjær – vil ministeren så stadig væk bruge byggestopet som pressionsmiddel til at hindre, at den opgave bliver løst? Det er kun det, jeg spørger om. Eller vil ministeren lade være med at bruge byggestopet som blokering, tage det væk med det samme og så forhandle fornuftigt om rammerne? Det er kun det, jeg spørger om, og det vil jeg gerne bede om et klart svar på.

Boligministeren (Thor Pedersen):

Byggestopet er kun en hjælpende hånd til kommunerne, så de kan forhandle frit og ikke kommer til at indgå bindende aftaler, der båndlægger deres bevægelsesfrihed for 1987. Det er altså en hjælpende hånd til den kommunale verden.

Tallet, som ligger bag aftalen mellem Kommunernes Landsforening og regeringen, er 5,1 mia. kr. På det første møde mellem regeringen og Kommunernes Landsforening var der tilfredshed i den kommunale verden med, at det krav, man stillede fra regeringens side, var, at kommunerne skulle efterleve aftalen om 5,1 mia. kr.

Hvis der efterfølgende er kommet så store anlægssønsker vedrørende miljøinvesteringer, at de ikke kan holdes inden for 5,1 mia. kr., er det klart, at det er op til regeringen og de kommunale parter at nå frem til enighed gennem forhandling.

Albrechtsen (VS):

Vil ministeren, hvis det nu skulle vise sig, at kommunerne ikke anser dette byggestop for at være en hjælpende hånd – man kunne meget vel forestille sig, at kommunerne ikke

havde helt den samme opfattelse – så ophæve det?

Boligministeren (Thor Pedersen):

Vi mener i regeringen, at det er en hjælpende hånd, og det er det afgørende.

Hermed sluttede spørgsmålet, og spørgetiden var dermed til ende.

Skriftligt besvarede spørgsmål:

Formanden:

Fra de pågældende ministre er modtaget skriftlige besvarelser af spørgsmål stillet af følgende medlemmer af Folketinget:

Margrete Auken: spm. nr. S 79

Pelle Voigt: spm. nr. S 124

Dohrmann: spm. nr. S 125 og 133

Anne Grete Holmsgård: spm. nr. S 127, 128 og 146

Lenger: spm. nr. S 131 og 162

Jytte Andersen: spm. nr. S 136

Pia Kjærsgaard: spm. nr. S 137

Hanne Thanning Jacobsen: spm. nr. S 138

Tinning: spm. nr. S 139, 140, 161 og 174

Elisabeth Bruun Olesen: spm. nr. S 142

Carsten Andersen: spm. nr. S 143 og 165

Riishøj: spm. nr. S 144

Tommy Dinesen: spm. nr. S 148 og 155

Leif Hermann: spm. nr. S 149

Stillinger: spm. nr. S 150

Lilli Gyldenkilde: spm. nr. S 157 og 158

Ole Espersen: spm. nr. S 159

Erling Olsen: spm. nr. S 160

Løvig Simonsen: spm. nr. S 206

Spm. nr. S 79

Til udenrigsministeren (15/10 86) af:

Margrete Auken (SF):

»Vil udenrigsministeren bekræfte, at der er sikret direkte repræsentation fra Danmark ved det førstkomende Antarktismøde, der afholdes i Tokyo 27. oktober – 12. november 1986, og ved de planlagte Antarktismøder i 1987?«

Begrundelse

Spørgsmålet går på direkte repræsentation, hvormed menes en repræsentant for det an-

[Margrete Auken]

svarlige ministerium i Danmark og ikke en medarbejder fra ambassaden, idet der henvises til spm. nr. S 812 af 11. marts 1986, hvor det i ministerens svar til medlem af Folketinget Dorte Bennedsen af 18. marts 1986 på spørgsmålet hedder:

»Akutte ressourcemæssige forhold har beklageligvis medført, at der ikke har været mulighed for at anmelde dansk deltagelse i den mødesamling om et mineralregime for Antarktis, der afholdes i Hobart, Tasmanien, fra den 14. til den 25. april 1986. Den danske ambassade i Canberra er blevet instrueret om at holde sig orienteret om forhandlingernes forløb og herunder om at indsende rapporter og andet relevant materiale fra mødet.

Regeringen lægger vægt på, at man fra dansk side fortsat bidrager aktivt til de internationale overvejelser under Antarktistraktat-systemet. Det er derfor hensigten, at Danmark fremover som hidtil skal være direkte repræsenteret ved relevante internationale forhandlinger vedrørende disse spørgsmål.«

Svar (4/11 86):

Udenrigsministeren (Ellemann-Jensen):

Idet jeg henholder mig til min besvarelse af spørgsmål nr. S 2 af 7. oktober 1986 kan jeg om det igangværende Antarktismøde i Tokyo oplyse, at yderligere ressourcebesparelser i Udenrigsministeriet, som nødvendigvis gør en nøje prioritering af opgaverne, udelukker, at den danske indsats i disse forhandlinger kan tilrettelægges på samme måde som hidtil. Mødet dækkes af ambassaden i Tokyo. I øvrigt deltager en dansk NGO-repræsentant som rådgiver i miljøspørgsmål.

Det må påregnes, at de planlagte Antarktismøder i 1987 vil blive dækket på samme måde.

Spm. nr. S 124

Til forsvarsministeren (23/10 86) af:

Pelle Voigt (SF):

»På hvilket kommende NATO-møde vil Danmark – eventuelt sammen med andre modstandere af et nyt våbenkapløb på ABM-systemer – medvirke til at forhindre et nyt såkaldt Europæisk Forsvarsinitiativ (EDI), som vil vanskeliggøre en fortsættelse af ABM-aftalen mellem USA og Sovjetunionen og en aftale om fjernelse af alle ato-

mare mellemdistanceraketter fra Øst- og Vesteuropa?«

Svar (4/11 86):

Forsvarsministeren (Engell):

Spørgsmålet synes at bygge på forskellige misforståelser og uklarheder.

Der har på intet tidspunkt i NATO-regi været fremlagt forslag om etablering af et europæisk missilforsvarssystem opbygget efter tilsvarende principper som det amerikanske SDI-program eller i øvrigt sammenknyttet med mulige amerikanske rumbaserede forsvarssystemer.

Der er derfor ikke nogen anledning for Danmark til på et kommende NATO-møde, som foreslået af spørgeren, at »forhindre« etableringen af et sådant projekt.

Det er klart, at den velkendte holdning til SDI og vort ønske om en streng overholdelse af ABM-traktaten under alle omstændigheder ville have gjort det umuligt for Danmark at deltage i projekter af en sådan karakter.

Noget andet er, at man inden for alliancen naturligvis løbende gør sig overvejelser om en forbedring af det eksisterende luftforsvar. Luftforsvar har som bekendt lige siden 1. verdenskrig været en fast og nødvendig bestanddel af ethvert troværdigt forsvar. Overvejelser om luftforsvar må naturligvis foretages i lyset af udviklingen i truslen på dette område.

Fleere lande, herunder Den Tyske Forbundsrepublik, har som bekendt givet udtryk for bekymring over den udvikling, som har fundet sted i Warszawapagten, specielt væksten i krydsermissiler og den fremskudte placering af et stigende antal kortdistancemissiler. Begge våbensystemer indebærer ikke blot en voksende nuklear, men nok så meget en ny konventionel trussel mod vitale forsvarsinstallationer i Vesteuropa.

Som følge heraf drøfter man løbende inden for NATOs militære struktur muligheden af forskellige aktive og passive luftforsvarsforanstaltninger, der kan supplere det eksisterende forsvar over for denne trussel. Danmark har en naturlig interesse i disse drøftelser og deltager derfor i dem på lige fod med de øvrige NATO-lande.

Som det vil være fremgået af ovenstående, indgår der ikke i disse overvejelser tanker om udviklingen af rumbaserede våbensyste-

[Forsvarsministeren]

mer, rumvåben eller i det hele taget våben, som på nogen måde ville betyde en afvigelse fra ABM-traktaten.

Det er klart, at overvejelser om forsvarsforanstaltninger til stadighed må justeres i lyset af udviklingen i trusselsbilledet. Våbenkontrolaftaler, der ville betyde en reduktion af den nævnte trussel fra Warszawapagten, ville derfor også reducere behovet for forbehold vedrørende NATOs luftforsvar.

Spm. nr. S 125

Til *miljøministeren* (23/10 86) af:

Dohrmann (FP):

»Kan ministeren bekræfte, at landbrugets forbrug og anvendelse af kunstgødning har været støt faldende gennem de senere år, og at skylden for den stigende forurening således ikke kan placeres hos landbruget?«

Begrundelse

Ved flere lejligheder har blandt andet miljøministeren offentligt givet udtryk for, at landbruget bærer hovedansvaret for den stigende forurening. Offentliggjorte tal over kunstgødningsforbruget viser derimod, at forbruget gennem de senere år har en stærkt nedadgående retning, hvilket vel bekræfter, at landbrugserhvervet er blevet gjort til syndebuk i den politiske forureningsdebat.

Svar (6/11 86):

Miljøministeren (Chr. Christensen):

Jeg kan ikke bekræfte, at landbrugets forbrug af kunstgødning har været støt faldende gennem de senere år. Tværtimod viser tallene fra Danmarks Statistik, at forbruget af kvælstof i kunstgødning er steget fra 60.000 tons kvælstof i 1950 til 412.000 tons kvælstof i 1983-84.

Jeg har endvidere forelagt spørgsmålet for Miljøstyrelsen, der har oplyst følgende, hvortil jeg kan henholde mig:

»De sidste 10-20 års konstaterede forøgelse i tabet af kvælstof til omgivelserne hænger nøje sammen med de ændringer, der er foregået i landbruget. Af ændringer, der navnlig har medvirket til et øget tab af kvælstof, kan nævnes den forøgede anvendelse af kvælstof, koncentrationen af husdyrene på færre og

større ejendomme samt ændringer i sædskiftet.

Offentliggjorte tal over kunstgødningsforbruget har vist, at der har været et fald i kvælstofforbruget fra 1983-84 til 1984-85 på 3,3 pct. og et fald fra 1984-85 til 1985-86 på 3,0 pct. 2 års fald af denne størrelsesorden kan ikke tages som udtryk for, at kvælstofforbruget er stærkt faldende, idet der snarere er tale om små svingninger på en kurve, som muligvis har nået sit maksimum. Disse 2 års svingning hænger sammen med, at der netop disse år var store arealer med vintersæd, der slog fejl på grund af de to kolde vintre, og at disse arealer er omsået med vårsæd, der har et mindre kvælstofbehov end vintersæd.

Der skal endelig gøres opmærksom på, at kvælstofomsætningen i naturen og landbruget er meget kompliceret, og at ændringer i faktorer, der påvirker kvælstofomsætningen, normalt først påvirker størrelsen af kvælstoftabet med flere års forsinkelse.«

Spm. nr. S 127

Til *ministeren for offentlige arbejder* (23/10 86) af:

Anne Grete Holmsgård (SF):

»Vil ministeren oplyse, om det jernbanepersonale, der er beskæftiget med transport af og opsyn med farligt gods, har fuldt kendskab til godsets farlighed, herunder kemikalierne type og mængde, samt metoder til neutralisering ved udslip og/eller uheld?«

Svar (3/11 86):

Ministeren for offentlige arbejder (Nør Christensen):

Det pågældende jernbanepersonale har ikke og skal ikke have andet kendskab til de enkelte kemikaliers farlighed end den, de kan udlede af de faresedler, der er påsat vogne eller godsstykker.

DSBs medarbejdere er underrettet om, at uheld med farlige stoffer oftest kræver indsats af specialmateriel og særligt uddannet personale, og at de derfor ved uheld skal

- underrette stationsbestyreren og/eller slå alarm ved at dreje 0-0-0,
- i øvrigt foretage følgende, hvis det er muligt uden at udsætte sig selv for fare, og måske i en anden rækkefølge:

[Ministeren for offentlige arbejder]

- sørge for at udstille en vejviser, hvis tilkørselsvejen kan være vanskelig at finde for redningskøretøjerne,
- holde nysgerrige borte,
- kun nærme sig uheldsstedet fra vindsiden,
- give førstehjælp til tilskadekomne (ved ætsninger og forgiftninger),
- evakuere passagerer og personale fra truede bygninger, tog m.v.,
- stoppe tog og rangertræk,
- søge oplysning om godset/stoffet på fragtbrev, vognliste, indsatskort/kemikaliefaldskort eller lignende, men undgå unødigt personlig risiko ved at gå for tæt til gods eller vogn.

For uheld med radioaktive stoffer er givet en analog, kortfattet anvisning.

Det tilføjes, at der for DSBs søfartspersonale er givet særlige instrukser, der er fastsat i samarbejde med Statens Skibstilsyn.

Spm. nr. S 128

Til *ministeren for offentlige arbejder* (23/10 86) af:

Anne Grete Holmsgård (SF):

»Vil ministeren oplyse, om det jernbanepersonale, der er beskæftiget med transport af og opsyn med farligt gods, har fuldt kendskab til de beredskabsplaner, som måtte eksistere til imødegåelse af uheld og/eller udslip?«

Svar (3/11 86):

Ministeren for offentlige arbejder (Nør Christensen):

Det pågældende jernbanepersonale har ikke og skal ikke have kendskab til de nævnte beredskabsplaner, idet indsatsmyndigheden ved uheld med farlige stoffer ikke er DSB, men brandvæsen, politi og civilforsvar.

Spm. nr. S 131

Til *justitsministeren* (24/10 86) af:

Lenger (SF):

»Hvilke af Dahlgaard-udvalgets forslag om ændring af fangerens vilkår agter ministeren at følge?«

Begrundelse

Umiddelbart før påske fremlagde Dahlgaard-udvalget sin længe ventede og bebudede rapport. Den indeholdt bl.a. forslag om ændringer i fangerens uddannelsesmuligheder og forslag om en tilsyneladende fangeløn finansieret af fangerne selv efter samme princip som den Storm-P.-tegning, hvor herren fodrer sin hund med dens egen hale.

Af regeringens lovkatolog fremgår det ikke, hvorvidt ministeren agter at følge et eller flere af udvalgets forslag. Det kan dels skyldes, at ministeren ikke vil foretage ændringer som følge af udvalgets arbejde, men også at ministeren kun vil foretage ændringer, som ikke kræver ændret lovgivning. Derfor stilles spørgsmålet.

Ministerens opmærksomhed henledes på, at repræsentanter for et flertal i Folketinget ved flere lejligheder har erklæret sig som principielle tilhængere af fangeløn, og selv om der ikke har været enighed om beløbsstørrelse, så er det dog klart fremgået, at det i hvert fald ikke har været Dahlgaard-udvalgets forslag til beløbsstørrelse, man har haft i tankerne.

Svar (5/11 86):

Justitsministeren (Ninn-Hansen):

Betænkning nr. 1058-86 om arbejde, undervisning og fritid (afgivet af det såkaldte Lauge Dahlgaard-udvalg) har været til udtalelse hos en række myndigheder og organisationer, bl.a. statsfængslerne. Justitsministeriet arbejder for tiden med en gennemgang af udtalelserne og betænkningen.

På grundlag heraf påregner jeg inden årets udgang at give Folketingets retsudvalg en redegørelse om, hvilke af betænkningens forslag Justitsministeriet vil søge at fremme.

Med hensyn til spørgsmålet om de eventuelle lovforslag, som betænkningen måtte nødvendiggøre, kan jeg oplyse, at spørgsmålet for tiden overvejes i Straffelovrådet i forbindelse med overvejelserne om en straffuldbyrdelseslov.

Spm. nr. S 133

Til *ministeren for skatter og afgifter* (24/10 86) af:

Dohrmann (FP):

»Vil ministeren tage initiativ til, at lejeværdibeskatningen, ejendomsskatter og for-

[Dohrmann]

muebeskatningen sænkes med de samme procentsatser, som ejendomspriserne er faldet med efter gennemførelsen af den såkaldte kartoffelkur?»

Begrundelse

Den 12. marts 1986 fremsatte Fremskridtspartiet forslag om, at beskatningsniveauet blev fastholdt på det nuværende stade, hvorved den 18. alm. vurdering ville blive neutraliseret.

Fremskridtspartiets forslag blev totalt afvist af såvel regeringspartierne og Det Radikale Venstre som Socialdemokratiet, SF og VS. Modstanderpartierne benyttede bl.a. det argument, at de foretagne vurderinger var meget realistiske og derfor burde følges.

Efter kartoffelindgrebet er der imidlertid sket det, at ejendomspriserne er raslet ned, og de foretagne vurderinger er dermed blevet alt for høje. På den baggrund ville det være yderst rimeligt, om ministeren omgående tog initiativ til at sænke skatterne tilsvarende.

Svar (4/11 86):

Ministeren for skatter og afgifter (Foighel):

I sin begrundelse for spørgsmålet har spørgeren anført, at ejendomspriserne er raslet ned efter »kartoffelindgrebet«, hvorfor de foretagne vurderinger er blevet alt for høje. På baggrund heraf mener spørgeren, at det ville være yderst rimeligt, om ministeren omgående tog initiativ til at sænke skatterne tilsvarende.

For så vidt angår forslaget om en nedsættelse af lejeværdibeskatningen som følge af indgrebet går spørgeren tilsyneladende ud fra, at lejeværdien af bolig i egen ejendom straks skal beregnes af ejendomsværdien ved 18. almindelige vurdering pr. 1. januar 1986. Det er imidlertid en misforståelse.

I 1986 beregnes lejeværdierne af de ejendomsværdier, der er ansat pr. 1. april 1985. De stigninger i ejendomsværdierne, der konstateredes ved den 18. almindelige vurdering, vil derfor slet ikke påvirke lejeværdierne i år.

Først i 1987 vil lejeværdierne blive beregnet af ejendomsværdierne ved den 18. almindelige vurdering. De gældende regler om begrænsning af den årlige lejeværdistigning vil for langt de fleste ejere af fast ejendom betyde, at den regulerede lejeværdi, der danner

grundlag for beskatningen for indkomståret 1987, vil være lavere end den værdi, der ville være blevet beregnet, hvis grundlaget havde været ejendomsværdierne ved 18. almindelige vurdering.

Selv om der i øjeblikket er en tendens til faldende priser på ejerboliger, kan man ikke vide, om ejendomspriserne i det kommende år vil falde så meget, at de i 1987 ville betinge lejeværdier, der vil være lavere end de lejeværdier, der beregnes på grundlag af ejendomsværdierne ved 18. almindelige vurdering og de gældende begrænsningsregler.

Af praktiske grunde beregnes indkomstårets lejeværdi af ejendomsværdien pr. 1. januar i året forud for indkomståret. Det betyder, at stigninger i ejendomsværdierne først påvirker lejeværdierne med en vis forsinkelse, der yderligere forstærkes som følge af de gældende grænser for, hvor meget lejeværdierne kan stige fra det ene år til det andet.

Hvis ejendomsværdierne pr. 1. januar 1987 bliver lavere end året før, vil de ny, lavere ejendomsværdier således danne grundlag for beregningen af lejeværdierne i 1988. Dette sker således, før den fulde virkning af stigningerne i ejendomsværdierne, der er konstateret i årene frem til 1. januar 1986, normalt er slået igennem på lejeværdierne.

Jeg skal til spørgerens forslag om en nedsættelse af formueskatten generelt bemærke, at det er regeringens opfattelse, at dette problem bør løses, når de økonomiske og politiske forhold gør det muligt.

Specielt for så vidt angår ejendomsskatterne, som er en kommunal og amtskommunal skattekilde, bemærkes, at kommuner og amtskommuner ikke inden for rammerne af de gældende budgetretlige regler ville have mulighed for at kompensere et provenutab på ejendomsskatterne ved at forhøje udskrivningsprocenterne for 1987. Udskrivningsprocenterne er fastsat som en del af de (amts-)kommunale budgetter for 1987, hvor fristen for vedtagelse var 1. oktober 1986. Efter vedtagelsen af budgetterne er der ikke mulighed for at ændre udskrivningsprocenten.

Spm. nr. S 136

Til *arbejdsministeren* (27/10 86) af:

Jytte Andersen (S):

[Jytte Andersen]

»Vil ministeren redegøre for, om 20 km-grænsen som betingelse for tilskud til at deltage i arbejdsmarkedsuddannelserne er i overensstemmelse med behovet for en stimulering af de arbejdsløses erhvervs kvalificering?«

Begrundelse

Der henvises til et notat om transportomkostninger for kursusdeltagere fra forskellige steder på Fyn til Specialarbejderskolen i Odense, hvoraf det fremgår, at udgifterne for en person trods tilskud i forbindelse med et 20-ugers kursus svinger fra 1.085 kr. til 2.278 kr. Ved besvarelsen bedes ministeren oplyse, om han vil tage initiativ til at fjerne 20 km-grænsen for arbejdsløses deltagelse i arbejdsmarkedsuddannelserne.

Svar (4/11 86):

Arbejdsministeren (Henning Dyremose):

Efter bekendtgørelse nr. 455 af 8. juli 1986 om godtgørelse, støtte og tilskud m.m. til deltagere i arbejdsmarkedsuddannelser gives der som hidtil deltagerne godtgørelse for tab af indtægt eller arbejdsmuligheder. Det er derfor forkert at betegne 20 km-grænsen som en betingelse for at kunne deltage i uddannelserne.

Med den ny bekendtgørelse er der bl.a. foretaget den ændring i reglerne om befordringstilskud, at standardfradraget er hævet fra 14 km til 20 km. Efter de tidligere regler fik man ikke befordringstilskud, hvis den samlede skolevej var under 14 km, men tilskud for hele skolevejen, når denne var over 14 km. Efter den ny bekendtgørelse fratrækkes i alle tilfælde 20 km.

Jeg finder denne ændring både rimelig og velbegrunder. Der er tale om en regel svarende til skattereglerne, som også fastslår, at man må tale en transport frem og tilbage til arbejde på under 20 km uden at få fradrag herfor i indkomsten.

Der ydes som nævnt godtgørelse under kurset, og LAMU-kursister oppebærer dagpenge. Ændringen i befordringstilskuddet betyder foruden den samme regel for transport til skole som for transport til arbejde, at den forskel, der var mellem at have en kilometerafstand til skolen lige over og lige under grænsen, ikke længere er så stor.

Det er på denne baggrund min opfattelse, at reglerne ikke hindrer deltagelse i arbejdsmarkedsuddannelserne, herunder LAMU-kurserne, og jeg ser ikke anledning til at ændre reglerne på dette punkt.

Spm. nr. S 137

Til *socialministeren* (27/10 86) af:

Pia Kjærsgaard (FP):

»Vil ministeren omgående gribe ind i myndighedernes tvangsfjernelse af to små børn, så de kommer tilbage til deres biologiske forældre?«

Begrundelse

Ifølge B.T. den 25. oktober 1986 er to små børn sat i familiepleje blandt andet på grund af trange og dårlige forhold i den lejlighed, hvor de tidligere boede. Disse forhold ser nu ud til at være ændret, og efter spørgerens mening er der absolut ingen grund til at afvise forældrenes krav om at få børnene hjem.

Det er uanstændigt, at folk, der selv ønsker at opdrage deres børn, skal hindres i dette af bedrevindende skrivebordsteoretikere. Spørgeren ønsker, at der bliver grebet ind hurtigst muligt af hensyn til familiens fremtid.

Svar (5/11 86):

Socialministeren (Mimi Stilling Jakobsen):

Anbringelse af et barn uden for hjemmet uden samtykke fra forældremyndighedens indehaver kan kun ske, når det er absolut påkrævet af hensyn til et barns velfærd. De nærmere regler herom findes i bistandslovens afsnit VIII.

For at styrke barnets og forældrenes retssikkerhed blev der i 1982 gennemført en stramning af bistandslovens regler om de sociale udvalgs behandling af disse sager.

Der blev således fastsat regler om, at opretholdelse af en hjælpeforanstaltning ud over 1 år forudsætter fornyet behandling af sagen i det sociale udvalg.

Endvidere blev der indført en regel om, at forældremyndighedsindehaveren skal have tilbud om advokatbistand og skal gøres bekendt med retten til indsigt i sagens akter.

Det blev også fastsat, at forældremyndighedens indehaver, værgeren, barnet, advokaten

[Socialministeren]

og eventuel anden bisidder skal have adgang til at udtale sig over for udvalget.

Der blev samtidig fastsat væsentlig strenge tidsfrister for behandlingen af de foreløbige afgørelser, som kan træffes af formanden eller næstformanden for det sociale udvalg i akutte situationer.

Herudover gælder fortsat særlige regler om anke af det sociale udvalgs afgørelser. Efter disse regler kan udvalgets afgørelse indbringes for den sociale ankestyrelse og derefter i givet fald for landsretten. Landsrettens afgørelse kan undtagelsesvis indbringes for Højesteret.

Derimod er der ikke i loven givet hverken Socialministeriet eller socialministeren nogen adgang til at gribe ind.

Spm. nr. S 138

Til *undervisningsministeren* (27/10 86) af:

Hanne Thanning Jacobsen (SF):

»Kan ministeren oplyse, hvor mange miljøteknikere der er uddannet i hvert af årene 1984, 1985 og 1986, hvor mange der er under uddannelse i øjeblikket, samt om antallet af uddannede indtil nu svarer til behovet, og endvidere fremkomme med et skøn over, hvordan forholdet mellem antal uddannede og behovet vil blive i de nærmeste år?«

Svar (6/11 86):

Undervisningsministeren (Bertel Haarder):

Der er optaget ca. 40 elever i miljøteknikeruddannelsen i hvert af årene 1982, 1983 og 1984.

Da uddannelsen var 2-årig, og da frafaldet erfaringsmæssigt er af mindre omfang, skønnes det, at knap 40 har afsluttet miljøteknikeruddannelsen i hvert af årene 1984, 1985 og 1986.

Miljøteknikeruddannelsen blev revideret i 1985. Herefter er det indledende halve års skoleophold fælles for laboratorietechnikere, kemoteknikere og miljøteknikere. Ca. 200 elever har i 1986 påbegyndt dette indledende skoleophold.

Kapaciteten på miljøteknikeruddannelsen (specialedelen) er i 1986 fortsat på 40 uddannelsespladser. Alle pladser forventes besat.

Denne kapacitet har hidtil svaret til erhvervslivets behov. Skulle det imidlertid vise sig, at behovet fremover stiger, vil en forøgel-

se af kapaciteten blive søgt tilvejebragt som led i den forventede udvidelse af kapaciteten ved de videregående teknikeruddannelser i øvrigt.

Spm. nr. S 139

Til *justitsministeren* (27/10 86) af:

Tinning (VS):

»Hvis Vesttyskland træffer beslutning om lighed med Danmark at afvise asylansøgere til det land, de indrejser fra – i dette tilfælde Indien – vil Danmark da holde op med at afvise asylansøgere til Vesttyskland, der indrejser fra Sri Lanka via Indien og Vesttyskland?«

Begrundelse

Spørgsmålet blev stillet mellem anden- og tredjebehandlingen af det nylige forlig om udlændingeloven mellem regeringspartierne, Socialdemokratiet og Fremskridtspartiet som del af spørgsmål 66 til lovforslag nr. L 4.

Spørgsmålet blev dog ikke besvaret og stilles derfor på ny.

En asylansøger, der når frem til den danske grænse via Vesttyskland, vil utvivlsomt blive afvist dertil. Vesttyskland har tiltrådt flygtningekonventionen, og asylansøgeren antages at være i en faktisk tryghedssituation i landet.

Men hvis en asylansøger fra Sri Lanka sendes tilbage til Indien, er det ikke givet, at pågældende dér vil befinde sig i en faktisk tryghedssituation. Det er derfor af betydning at få oplyst, om Danmark vil afvise en asylansøger fra Sri Lanka til Vesttyskland, hvis den pågældende risikerer videresendelse til Indien fra Vesttyskland.

Svar (4/11 86):

Justitsministeren (Ninn-Hansen):

I henhold til udlændingelovens § 48, stk. 2, således som den blev vedtaget af Folketinget den 17. oktober 1986, kan en asylansøger, der afvises eller udvises, ikke udsendes til et land, hvor der er risiko for forfølgelse af de i flygtningekonventionen af 28. juli 1951, artikel 1 A, nævnte grunde, eller hvor der ikke er beskyttelse mod videresendelse til et sådant land.

[Justitsministeren]

En asylansøger vil uanset nationalitet kunne afvises og udsendes til Forbundsrepublikken Tyskland, fordi Forbundsrepublikken har tiltrådt flygtningekonventionen, og fordi der ikke i Forbundsrepublikken er særlige forhold, der bevirker, at en asylansøger ikke dér kan antages at befinde sig i en faktisk tryghedssituation.

En asylansøger, der søger at indrejse fra Forbundsrepublikken Tyskland, vil derfor kunne afvises og udsendes til Forbundsrepublikken.

Spm. nr. S 140

Til *justitsministeren* (27/10 86) af:

Tinning (VS):

»Vil en asylansøger, der henvender sig ved den dansk-vesttyske grænse, blive afvist til Vesttyskland, hvis vedkommende allerede har fået afslag på sin asylansøgning i Vesttyskland?«

Begrundelse

Det nylige flygtningeforlig mellem regeringspartierne, Socialdemokratiet og Fremskridtspartiet blev som bekendt jaget igennem Folketinget i meget stor hast.

Der forestår stadig et større opklaringsarbejde med hensyn til forligets faktiske konsekvenser.

Spørgsmålet skal ses som et led heri.

Svar (4/11 86):

Justitsministeren (Ninn-Hansen):

Som nævnt i besvarelsen af spørgsmål nr. S 139 stillet af spørgeren kan en asylansøger, der bliver afvist eller udvist, i henhold til udlændingelovens § 48, stk. 2, ikke udsendes til et land, hvor der er risiko for forfølgelse af de i flygtningekonventionen af 28. juli 1951, artikel 1 A, nævnte grunde, eller hvor der ikke er beskyttelse mod videresendelse til et sådant land.

En asylansøger vil uanset nationalitet kunne afvises og udsendes til Forbundsrepublikken Tyskland, fordi Forbundsrepublikken har tiltrådt flygtningekonventionen, og fordi der ikke i Forbundsrepublikken er særlige forhold, der bevirker, at en asylansøger ikke dér kan antages at befinde sig i en faktisk tryghedssituation.

En asylansøger vil derfor kunne afvises og udsendes til Forbundsrepublikken, uanset om vedkommende dér har fået afslag på asyl.

Spm. nr. S 142

Til *undervisningsministeren* (27/10 86) af:

Elisabeth Bruun Olesen (VS):

»Vil ministeren tage initiativ til at ændre § 8 i lov om Statens Uddannelsesstøtte, således at indvandrere, der har indgået en bindende kontrakt om underholdsforpligtelse, kan forøge egenindtægten med et beløb, der svarer til det beløb, en studerende med børn kan forøge egenindtægten med, i dag 13.100 kr. pr. barn?«

Begrundelse

Studerende, der modtager støtte efter reglerne i lov om Statens Uddannelsesstøtte, har mulighed for selv at tjene et beløb, uden at det får betydning for støttemulighederne. Hvis den studerende har børn, kan vedkommende tjene 13.100 kr. ekstra pr. barn.

En del indvandrere, der modtager SU og eventuelt statslån, står imidlertid i en situation, hvor de har indgået en bindende kontrakt om underholdsforpligtelse, og dette kontraktmæssigt fastlagte beløb dræner derfor den studerendes disponible indkomst. Da denne forsørgelsespligt er lige så forpligtende som den forsørgelsespligt, en dansker har over for sine børn, må det være ret og rimeligt, at den sidestilles hermed, og at indvandlerne må tjene 13.100 kr. ekstra pr. kontraktforhold.

Svar (5/11 86):

Undervisningsministeren (Bertel Haarder):

Bestemmelsen i § 8 er en konsekvens af, at forældre ifølge dansk ret har en forsørgelsespligt over for deres børn, i hvert fald til de er 18 år.

Selv om underholdsforpligtelse også kan pålægges f.eks. ved skilsmisser eller aftales kontraktligt – f.eks. ved aftægtskontrakter – har man ikke fundet det rimeligt at tage hensyn hertil i uddannelsesstøttømæssig henseende.

Hvis § 8 udvides af hensyn til indvandre-re, således at også kontraktlige underholdsforpligtelser f.eks. over for forældre, søsken-

[Undervisningsministeren]

de eller andre familiemedlemmer skulle kunne medføre forøgelse af egenindtægtsgrænsen, ville konsekvenserne heraf blive helt uoverskuelige og kunne medføre store merudgifter.

Spm. nr. S 143

Til *finansministeren* (27/10 86) af:

Carsten Andersen (SF):

»Kan ministeren oplyse resultatet af ministerens rundspørge om ministeriernes nye muligheder for at indføre betaling for offentlige ydelser?«

Begrundelse

I maj måned forespurgte ministeren sine 20 ministerkolleger, om de ville lægge hovederne i blød for at finde nye muligheder for at indføre betaling for offentlige ydelser.

Det ligger klart i ministerens hensigt, at der skal skaffes flere indtægter til det offentlige gennem betalingsordninger for offentlig service.

Det bliver således brugerne af de offentlige serviceydelser, der bliver ramt, og når vi ved, at brugergruppen har sin bredde i lavtlønsområdet samt pensionister, arbejdsløse og bistandsmodtagere, så giver det sig selv, at man søger at flytte nye byrder over på de dårligst stillede. Det er væsentligt for offentligheden – især de ovenfor nævnte grupper – her før overenskomstforhandlingerne at få oplysninger om, hvilke nye udgiftsforhøjelser – eller begrænsninger i deres muligheder for brug af offentlige serviceydelser – lønmodtagerne og andre kan vente sig.

Svar (4/11 86):

Finansministeren (Palle Simonsen):

Ministerierne blev i maj måned anmodet om at gennemgå deres områder med det formål at kortlægge mulighederne for at etablere nye samt udbygge og ajourføre eksisterende betalingsordninger. Der er ved de ordinære ændringsforslag til finanslovsforslaget for 1987 indbudgetteret følgende beløb vedrørende betalingsordninger som særskilte budgetregulerings- og indtægtskonti, idet en konkret udmøntning vil ske i løbet af finansåret:

Ministerium	Mill. kr.
Ministeriet for Grønland	5
Udenrigsministeriet	10
Landbrugsministeriet	25
Fiskeriministeriet	0,3
Indenrigsministeriet	25
Boligministeriet	25
Socialministeriet	50
Min. for Offentlige Arbejder	25
Industriministeriet	13,8
Min. for Kulturelle Anliggender	5
Finansministeriet	1
Min. for Skatter og Afgifter	17
Miljøministeriet	80
Arbejdsministeriet	30
Energiministeriet	2
I alt	314,1

Spm. nr. S 144

Til *energiministeren* (28/10 86) af:

Riishøj (SF):

»Kan ministeren bekræfte, at Vejle Amtskommune kraftigt forsinket og modarbejder indkomne ansøgninger og projekter inden for vedvarende energi, herunder vindmølleopstillinger, og vil ministeren i givet fald sikre, at Vejle Amtskommune ændrer kurs, og at indkomne ansøgninger, der har været meget længe undervejs i myndighedsbehandlingen, fortsat opnår statstilskud i et omfang, som svarer til tidspunktet for ansøgningernes indsendelse?«

Begrundelse

Ifølge oplysninger i dagspressen den 25. oktober 1986 har Vejle Amtskommune bevidst modarbejdet ansøgninger om vedvarende energi, herunder vindmølleprojekter, under henvisning til, at de er »uøkonomiske«.

Gennem spørgsmålet ønskes oplyst, om behandlingen af disse sager tager længere tid i Vejle Amtskommune end i andre amtskommuner, dvs. hvor længe ansøgninger er inde i det amtskommunale »bureaukrati«, ligesom det ønskes oplyst, om ministeren vil forhindre langsommelig myndighedsbehandling i sager om vedvarende energi og energiprojekter, der udnytter andre indenlandske energiresourcer end naturgas.

[Riishøj]

Princippet for varmeplanerne kan vel ikke være, at »hvad der er godt for Naturgas Syd, er godt for landets energipolitik«.

Svar (6/11 86):

Energiministeren (Svend Erik Hovmand):

Den lovgivning, som spørgsmålet angår, henhører under Miljøministeriet, og jeg har derfor forelagt sagen for miljøministeren.

Miljøministeren udtaler: »By- og landzoneloven administreres decentralt, og det er normalt amtsrådene, der er kompetente. Det fremgår af Miljøministeriets cirkulære til loven, at der på baggrund af energisituationen bør lægges så få hindringer som muligt i vejen for etablering af små vindmøller, det vil sige møller under 100 kW, således at afslag kun meddeles i de undtagelsestilfælde, hvor særdeles vægtige landskabelige hensyn taler imod.

Jeg har fulgt debatten i dagspressen og går ud fra, at Vejle Amtsråd følger cirkulæret. Jeg henleder yderligere opmærksomheden på, at zonelovsmyndighedens afgørelse kan påklages til miljøankenævnet.«

Energiministeriet kan desuden oplyse, at Vejle Amtskommune har besluttet at udarbejde en handlingsplan for udnyttelsen af lokale energiresourcer såsom halm, træflis og biogas. Energiministeriet har i godkendelsen af Vejle Amtskommunes regionale varmeplan forudsat, at denne handlingsplan kan indgå i et tillæg til den regionale varmeplan.

Det kan endelig nævnes, at der i henhold til reglerne for statstilskud til vedvarende energianlæg kun kan gives støtte til vindmøller, såfremt de nødvendige godkendelser og tilladelser er bilagt ansøgningen.

Spm. nr. S 146

Til miljøministeren (28/10 86) af:

Anne Grete Holmsgård (SF):

»Hvilke initiativer agter ministeren at tage – nationalt som internationalt – for at forhindre, at ozonlaget nedbrydes mere, end det allerede er sket?«

Begrundelse

Miljøministeren har tidligere sagt, at han finder det vigtigt, at Danmark er »i front« på det miljømæssige område. Det er en glim-

rende målsætning, som spørgeren er helt enig i.

I den seneste tid er debatten om nedbrydningen af ozonlaget blusset op på ny, denne gang på baggrund af alarmerende oplysninger om »huller« i ozonlaget.

En yderligere nedbrydning kan naturligvis ikke forhindres alene gennem et dansk forbud mod anvendelse af klorfluorcarboner.

Dette er dog ikke ensbetydende med, at et sådant – dansk – forbud ikke har effekt. Indtil videre eksisterer et sådant forbud ikke, da den danske bekendtgørelse (fra 29. november 1984) kun forbyder visse anvendelser af klorfluorcarboner.

Det er muligt, at flertallet i EF fortsat betragter spørgsmålet som et, hvor de enkelte medlemslande ikke kan handle særskilt, men det gør jo netop et internationalt udspil endnu vigtigere.

Svar (5/11 86):

Miljøministeren (Chr. Christensen):

Jeg mener, at vi fra dansk side er helt i front, når det gælder arbejdet med at beskytte ozonlaget, som jeg mener skal beskyttes mod nedbrydning og de deraf følgende skadelige effekter for vor og kommende generationer.

Det er imidlertid vigtigt at gøre sig klart, at ensidige danske foranstaltninger kun hjælper lidt. De bidrager naturligvis, men det er vigtigt, at der skabes internationale aftaler, som begrænser udslippene af de stoffer, som nedbryder ozonlaget.

I øvrigt har jeg forelagt spørgsmålet for Miljøstyrelsen, der har oplyst følgende, hvortil jeg kan henholde mig:

»Udslip af ozonskadelige stoffer, herunder specielt klorfluorcarboner, får først effekt efter en lang forsinkelse af størrelsesordenen 50 år. Den samme forsinkelse gælder også effekten af restriktioner over for klorfluorcarboner.

Det ville derfor være forkert ikke at nævne de initiativer og restriktioner, der allerede er gennemført siden 1974, hvor de første teorier om ozonlagets eventuelle nedbrydning blev fremlagt.

Da udslip af fluorcarboner og den deraf følgende ozonlagsnedbrydning er et globalt problem, har Danmark prioriteret deltagelse i internationale initiativer højt.

[Miljøministeren]

Inden for UNEP har Danmark i de sidste 10 år deltaget i videnskabelige møder samt aktivt bidraget til udformningen af konventionen til beskyttelse af ozonlaget, der blev underskrevet i Wien i marts 1985. Allerede dengang arbejdede Danmark – sammen med andre lande – for at få gennemført internationale aftaler om restriktioner over for klorfluorcarboner. Det var imidlertid ikke muligt på daværende tidspunkt at blive enige om sådanne restriktioner. Der har siden været afholdt flere opklarende uformelle møder, og forhandlingerne om internationale restriktioner over for klorfluorcarboner genoptages i december 1986.

Danmark har via sit EF-medlemskab konstant arbejdet for, at EF-landene skulle indføre restriktioner over for klorfluorcarboner. Danmark er således det EF-land, der uden sammenligning har været mest aktivt på dette område. EF har således truffet beslutninger, som indebærer:

- stop for udbygning af produktionskapacitet
- mindst 30 pct. reduktion i anvendelsen til spraydåser
- udformning af regler for god praksis, der for anvendelsesområderne køleanlæg, skumproduktion og opløsningsmidler giver anvisning på, hvordan udslip reduceres.

Danmark overholder naturligvis disse aftaler, men mener ikke, at restriktionerne er vidtgående nok. Med hensyn til spraydåser, hvor der til de fleste formål findes udmærkede alternativer, burde EF-landene f.eks. have aftalt kraftigere reduktioner. Det danske forbrug til spraydåser er således reduceret med over 70 pct. Dette forbrug vil blive yderligere reduceret ved årsskiftet, når bekendtgørelsen om driv- og opløsningsmidler i spraydåser får virkning med hensyn til forbud/begrænsning af klorfluorcarboner. Også importerede spraydåser er omfattet af disse regler.

Miljøstyrelsen har endvidere via tilskud til projekter demonstreret, at opsamling og genanvendelse af klorfluorcarboner brugt ved fremstilling af blødt skum er en farbar vej.

UNEP-forhandlingerne genoptages i december 1986, og der forventes at foreligge et foreløbigt resultat i løbet af foråret 1987. Da de videnskabelige modeller forudsiger, at en stigning i det globale udslip på under 2 pct.

pr. år ikke vil medføre væsentlig nedbrydning af ozonlaget, vil Danmark arbejde for restriktioner, der standser stigningen i forbruget. Det er især virkemidlerne til at opnå de ønskede globale restriktioner, man skal arbejde på at skabe enighed om i de kommende UNEP-forhandlinger.«

Spm. nr. S 148

Til *ministeren for offentlige arbejder* (28/10 86) af:

Tommy Dinesen (SF):

»Hvilke erfaringer har man trafiksikkerheds- og miljømæssigt med grusning i stedet for saltning på vejene i frost- og snevejr?«

Begrundelse

Eftersom der er forskel på baggrunden for, hvorledes de forskellige kommuner og amter afgør, om der skal gruses eller saltes på glatte veje, må der foreligge nogle erfaringer, som kan få indflydelse på valget.

Desuden er der tale om store økonomiske investeringer ved valget af eksempelvis vådsalt.

Svar (6/11 86):

Ministeren for offentlige arbejder (Nør Christensen):

Jeg kan oplyse, at spørgsmålet om rimeligheden i at benytte vejsalt i vintervedligeholdelsen af vejene blev behandlet af en arbejdsgruppe i slutningen af 1970'erne. Gruppen undersøgte den samfundsøkonomiske værdi af og det miljømæssigt forsvarlige i at anvende salt til glatførebekæmpelse m.v.

Arbejdsgruppen udsendte i februar 1979 rapporten »Samfundsøkonomisk analyse af anvendelsen af vejsalt i vintervedligeholdelsen«.

Rapporten peger på, at vejsalt kan bidrage til en forbedret trafikafvikling, men næppe har større betydning for trafiksikkerheden. Rapporten omtaler samtidig de miljømæssige problemer, vejsalt kan medføre.

Fra rapportens konklusion kan jeg nævne, at det var arbejdsgruppens opfattelse, at saltning uden større ulempe kunne afskaffes på veje med forholdsvist ringe og langsom trafik, medens gruppen ikke kunne anbefale afskaffelse af saltning på det primære vejnet, hvor

[Ministeren for offentlige arbejder]

trafikken er omfattende og afvikles med betydelige hastigheder. I gruppen mellem disse vej kategorier bør der ske en konkret afvejning mellem fordele og ulemper ved brug af vejsalt.

Når grusning ikke kan anbefales på stærkt trafikerede veje, skyldes dette bl.a., at bilerne hvirvler gruset væk, således at effekten bliver kortvarig, og at der skal bruges betydelige mængder grus, der ligger tilbage efter vinteren eller eventuelt skylles i kloakker, grøfter m.v. med fare for tilstopning.

Jeg kan samtidig oplyse, at på det overordnede vejnet bruges salt overvejende præventivt, dvs. umiddelbart før forventet islag og nedbør i form af sne, for at forebygge glatte veje og lette den efterfølgende mekaniske rydning.

Rapporten har – sammen med vejforvaltningernes voksende miljøbevidsthed og krav om besparelser i vejsektoren – bidraget til, at der er sket et betydeligt fald i forbruget af salt på vejnettet.

Spm. nr. S 149

Til *ministeren for Grønland* (29/10 86) af:

Leif Hermann (SF):

»Kan ministeren oplyse, hvorvidt der i grønlandske farvande er foretaget dumpning af amerikanske nervegasser, samt i bekræftende fald oplyse, hvornår og hvor sådan dumpning har fundet sted, samt hvorvidt danske og grønlandske myndigheder har været forudgående eller efterfølgende orienteret, og hvorvidt samtykke er givet?«

Svar (6/11 86):

Ministeren for Grønland (Mimi Stilling Jakobsen, fg.):

Ministeriet for Grønland er ikke i besiddelse af oplysninger om, hvorvidt der måtte være foretaget dumpning af amerikanske nervegasser i grønlandske farvande, og har ikke på noget tidspunkt modtaget anmodning fra de amerikanske myndigheder om tilladelse til at foretage dumpning.

Spm. nr. S 150

Til *ministeren for skatter og afgifter* (28/10 86) af:

Stillinger (SF):

»Kan ministeren oplyse, om elever på landbrugsskoler er omfattet af lov om afgift af renter af forbrugslån (lovforslag nr. L 5 i 1986-87, vedtaget 17. oktober 1986)?«

Begrundelse

Elever på landbrugsskoler er omfattet af højskoleloven. De har altså ingen mulighed for at få statslån og statsgaranterede studielån. Såfremt disse elever ikke er omfattet af L 5, rammes de derved ekstra hårdt, fordi de kommer til at betale 20 pct. af renterne på deres »studielån«. Det virker ikke rimeligt.

Svar (6/11 86):

Ministeren for skatter og afgifter (Foighel):

I henhold til lov om afgift af renter af forbrugslån § 3, stk. 4, nedsættes de såkaldte nettorenteudgifter bl.a. med renteudgifter vedrørende statslige og statsgaranterede studielån. Elever på landbrugsskoler kan ikke optage statslige eller statsgaranterede studielån, da disse elever er omfattet af højskoleloven. Som følge heraf nedsætter deres renteudgifter på lån til studieformål ikke afgiftsgrundlaget, og disse renteudgifter er således afgiftsbelagte. Det stillede spørgsmål kan derfor besvares bekræftende.

Spm. nr. S 155

Til *undervisningsministeren* (29/10 86) af:

Tommy Dinesen (SF):

»Vil ministeren tage initiativ til, at der i lægeuddannelsen afsættes flere timer til undervisning i arbejdsbetingede sygdomme?«

Begrundelse

Flere undersøgelser har påvist, at kun ca. 20 pct. af arbejdsbetingede sygdomme anmeldes af praktiserende læger og speciallæger. Desuden er der konstateret påfaldende store regionale forskelle i anmeldelsesfrekvensen fra hospitalsafdelingerne rundt om i landet.

Dette kan hænge sammen med utilstrækkelig uddannelse inden for arbejdsmiljøområdet.

Svar (7/11 86):

Undervisningsministeren (Bertel Haarder):

[Undervisningsministeren]

I den nye bekendtgørelse om lægeuddannelsen, som er trådt i kraft 1. september 1986, er undervisningen i samfundsmedicin, hvortil arbejdsmedicin hører, udvidet. Der har været almindelig enighed om, at undervisningen efter de hidtil gældende regler har været utilstrækkelig, og at det derfor var ønskeligt, at der i de nye studieplaner sker en betydelig styrkelse af faget social- og samfundsmedicin. I studieplanen for Københavns Universitet vil faget arbejdsmedicin blive udskilt som et selvstændigt fag, der introduceres i forbindelse med studenternes første kliniske ophold på medicinsk og kirurgisk afdeling.

Herudover vil der i slutningen af studiet blive afholdt et 4 ugers teoretisk kursus i arbejdsmedicin, som gennemføres bl.a. i forbindelse med virksomhedsbesøg. Det er tanken, at undervisningen så vidt muligt skal tage udgangspunkt i konkrete arbejdspladsproblemer og lægge vægt på det forebyggende aspekt. Lærerne vil foruden fagets faste lærere være personer uden for Universitetet f.eks. fra virksomheder, arbejdsmarkedsorganisationer, arbejdstilsyn og bedriftssundheds-tjeneste.

Der tilstræbes således en effektiv og omfattende uddannelse af fremtidens læger på området arbejdsmiljø, forebyggelse og arbejdsmedicin, således at såvel den alment praktiserende læge som sygehusvæsenet vil kunne imødekomme de krav, som samfundet i dag stiller til forebyggelse og helbredelse i forbindelse med menneskers kontakt til arbejdslivet.

Spm. nr. S 157

Til *undervisningsministeren* (29/10 86) af:

Lilli Gyldenkilde (SF):

»Ifølge skrivelse af 7. oktober 1982 til handelsskoler og tekniske skoler er det forstanderen, der bestemmer, hvad penge afsat til elevrådsarbejde kan bruges til. Er der så noget til hinder for, at penge afsat til elevrådsarbejde kan anvendes til f.eks. rejser til LLO-konferencer?«

Svar (6/11 86):

Undervisningsministeren (Bertel Haarder):

I spørgsmålet forudsættes det, at det er forstanderen, der bestemmer, hvad penge

afsat til elevrådsarbejde kan bruges til. Dette er imidlertid ikke rigtigt. Forstanderen skal kun »anvise« de enkelte beløb, dvs. sørge for, at pengene bliver udbetalt til elevrådet.

Ifølge den nævnte skrivelse forudsættes beløbene anvendt til dækning af udgifter til porto, kontingent samt rejser, det vil sige, at under forudsætning af, at elevrådet ikke overskrider den givne bevilling og i øvrigt ønsker at bruge pengene til ovennævnte formål, er det elevrådets kompetence at bestemme, hvad pengene skal bruges til, herunder f.eks. til rejser til LLO-konferencer.

Spm. nr. S 158

Til *undervisningsministeren* (29/10 86) af:

Lilli Gyldenkilde (SF):

»Er der i lovgivningen eller andetsteds regler, der forbyder lærlingeorganisationer adgang til efg-skoler?«

Begrundelse

Lærlingenes Landsorganisation (LLO) gennemførte i september måned en skolestartkampagne for at oplyse om muligheden for, at efg-elever kan blive fagligt aktive via organisering i LLO.

På efg-skolen i Herning, Esbjerg, Ålborg og Ballerup blev de unge, der stod for oplysningsarbejdet, forbudt adgang til skolerne i skolernes spisepause.

Er dette udelukkende på forstanderens eget ansvar, eller er der regler, der forbyder oplysningsarbejdet?

Svar (4/11 86):

Undervisningsministeren (Bertel Haarder):

Der er ikke i lovgivningen udtrykkelige regler, der forbyder lærlingeorganisationer eller andre adgang til efg-skolerne, men det er en del af ledelsens (bestyrelsens og forstanderens) kompetence at fastsætte almindelige ordensregler om, hvem der har adgang til skolen. I tilfælde af, at en lærlingeorganisation eller andre, der ikke har en umiddelbar adgang til skolen, ønsker adgang til skolen, må dette således ske efter aftale med forstanderen.

Spm. nr. S 159

Til *justitsministeren* (29/10 86) af:

Ole Espersen (S):

»Kan ministeren nævne eksempler på, at et ministerium har tilsidesat klare og utvetydige bemærkninger til et lovforslag i forbindelse med en lovs administration?«

Begrundelse

I sin besvarelse af 24. oktober 1986 af spørgsmål nr. S 51 afviser ministeren at indføre efteruddannelse af advokatfuldmægtige under henvisning til en række bemærkninger i en betænkning, der ligger forud for fremsættelsen af forslaget til ændringerne i 1982 af retsplejelovens § 119, stk. 6, om efteruddannelse af advokatfuldmægtige. Det sker på trods af, at det utvetydigt fremgår af de specielle bemærkninger til lovforslagets § 119, stk. 6, at uddannelsen skulle være obligatorisk.

Efter spørgerens opfattelse må lovforslagets bemærkninger, som folketingsflertallet har bygget deres stillingtagen på, have klar forrang frem for indholdet i en teknisk betonet betænkning, som i øvrigt ikke er i modstrid med bemærkningerne til paragraffen.

Svar (7/11 86):

Justitsministeren (Ninn-Hansen):

Justitsministeriet er ikke umiddelbart bekendt med tilfælde, hvor et ministerium har tilsidesat klare og utvetydige bemærkninger til et lovforslag i forbindelse med den efterfølgende administration.

Det er i forbindelse med bemyndigelsesbestemmelser i lovforslag almindeligt, at der i bemærkningerne hertil nærmere redegøres for, hvordan bemyndigelsen tænkes anvendt. Det er imidlertid ikke ualmindeligt, at der opstår behov for at fravige en sådan beskrivelse af den påtænkte administration, fordi forholdene – navnlig når der er gået nogen tid efter lovens vedtagelse – har ændret sig eller der er indtrådt omstændigheder, der ikke kunne forudses, da lovforslagets bemærkninger blev udformet. Bemærkningerne til en bemyndigelsesbestemmelse vil normalt ikke være til hinder herfor.

Jeg kan i den forbindelse henvise til bemyndigelsen i § 4 a i dyreværnsloven og bemærkningerne hertil i lovforslaget af 25. oktober 1978 om ændring af lov om værn for dyr. Bemærkningerne til denne bestemmelse

har ikke været til hinder for i flere omgange at ændre de administrative forskrifter for anvendelsen af æglægningsbure.

Som jeg anførte i min besvarelse af spørgsmål nr. S 51, finder jeg, at bestemmelsen i retsplejelovens § 119, stk. 6, og forarbejderne hertil må forstås således, at indførelsen af obligatorisk efteruddannelse må afhænge af, om der skønnes at være et sagligt behov herfor. Jeg gav i den forbindelse udtryk for, at det ville være uheldigt at indføre en sådan uddannelse netop på et tidspunkt, hvor den juridiske kandidatuddannelse er ved at blive omlagt, bl.a. således at de studerende i fremtiden bedre kan indrette deres studium med henblik på et bestemt erhvervsvalg, f.eks. advokaterhvervet.

Finder medlemmer af Folketinget, at der uanset disse forhold er saglig grund til at gennemføre en efteruddannelse nu som en yderligere betingelse for at opnå advokatbeskikkelse, mener jeg, at spørgsmålet bedst kan afklares ved, at de pågældende medlemmer fremsætter et forslag til ændring af retsplejeloven, hvorefter det umiddelbart gøres til en betingelse for at få beskikkelse som advokat, at den juridiske kandidat foruden en praktisk uddannelse har gennemgået en obligatorisk efteruddannelse.

Spm. nr. S 160

Til *industriministeren* (29/10 86) af:

Erling Olsen (S):

»Hvad agter regeringen at gøre for at sikre en væsentlig dansk deltagelse i det civile højteknologiske rumfærgeprogram Hermes?«

Begrundelse

Ifølge dagspressen står de europæiske programmer for rumfærgeprogrammet Hermes nu foran en endelig afgørelse. Det er erhvervspolitisk og forskningspolitisk vigtigt at sikre en væsentlig deltagelse i dette civile højteknologiprogram.

Svar (7/11 86):

Industriministeren (Nils Wilhjelmsen):

Regeringen vil naturligvis, bl.a. i besvarelsenerne af spørgsmål nr. 22 og nr. 25 stillet af Folketingets politisk-økonomiske udvalg i

[Industriministeren]

sommeren 1986, redegjort for sin holdning til Hermes-programmet.

Som det fremgår af disse besvarelser, er spørgsmålet om en eventuel dansk deltagelse i Hermes ikke undersøgt isoleret, men er overvejet i sammenhæng med de to andre relevante programmer under Det Europæiske Rumsamarbejde (ESA), henholdsvis Columbus-programmet om en international rumstation og Ariane-5-programmet vedrørende udvikling af en ny generation af løfteraketter.

Regeringens holdning er positiv for så vidt angår dansk deltagelse i Columbus-programmet, hvorimod man ikke har ment at kunne prioritere dansk deltagelse i de to andre programmer så højt, at disse programmer ville få fortrin frem for andre områder, der er af bredere interesse for dansk industri.

Regeringen har derfor ikke ment at kunne medfinansiere Hermes- og Ariane-programmet ved anvendelse af Industriministeriets erhvervsfremmemidler, idet andre formål som nævnt har måttet gives højere prioritet.

Spm. nr. S 161

Til *udenrigsministeren* (29/10 86) af:

Tinning (VS):

»Hvad kan udenrigsministeren oplyse om realiseringen af den dagsorden, Folketinget vedtog den 5. december 1985 vedrørende Danmarks arbejde i FN for international afspænding og nedrustning?«

Begrundelse

Den 5. december 1985 debatterede Folketinget en forespørgsel fra VS og SF vedrørende Danmarks arbejde i FN for international afspænding og nedrustning.

Debatten afsluttedes med vedtagelsen af et forslag om motiveret dagsorden fra Socialdemokratiet:

»I overensstemmelse med sin dagsorden af 3. maj 1984 opfordrer folkettinget regeringen til under FN's generalforsamling at meddele, at Danmark på FN's kommende generalforsamling – alene eller sammen med ligesindede stater – vil fremsætte forslag om Øst-Vest-forhandlinger med henblik på en international aftale mod førstegangsbrug af atomvåben.«

Det, der i dagsordenen omtales som den kommende generalforsamling, er den 41., der som bekendt er i fuld gang.

Denne generalforsamling er dog endnu ikke blevet præsenteret for et forslag som omtalt i dagsordenen.

Det er derfor af betydning at få oplyst, hvordan det egentlig går med realiseringen af dagsordenen.

Svar (6/11 86):

Udenrigsministeren (Ellemann-Jensen):

Efter at have foretaget en række undersøgelser har regeringen under de givne omstændigheder fundet det mest hensigtsmæssigt at fremsætte forslaget om forhandlinger med henblik på en aftale mod førstegangsbrug af atomvåben under generaldebatten i FN's generalforsamlings 1. udvalg, der behandler nedrustningsspørgsmål. Dette skete den 16. oktober 1986.

I øvrigt kan jeg oplyse, at der blev givet en fyldig redegørelse for regeringens sonderinger og overvejelser under Det Udenrigspolitiske Nævns møde den 15. november 1986.

Spm. nr. S 162

Til *justitsministeren* (30/10 86) af:

Lenger (SF):

»Vil ministeren oplyse, om Justitsministeriet har taget stilling til, om den procedure, der kan føre til benådning af Palle Sørensen, kan indledes, i benægtende fald hvornår en sådan stillingtagen vil ske, samt hvad der i øvrigt er planlagt om Palle Sørensens afsoningsforhold, udgang og eventuelt flytning til andet fængsel?«

Begrundelse

Sagen om benådning af Palle Sørensen har med jævne mellemrum været rejst gennem spørgsmål til ministeren. Således forsikrede ministeren den 7. januar 1986 (Folketingstidende, forhandlingerne sp. 4961 ff), at der ikke på forhånd er truffet beslutning om, at Palle Sørensen ikke kan indstilles til benådning. Den 15. januar 1986 oplyste ministeren videre (sp. 5559 ff), at der på det halvårige møde i Statsfængslet i Vridsløselille var søgt indhentet en samlet psykiatrisk redegørelse om Palle Sørensen, oven i købet på

[Lenger]

initiativ af Justitsministeriet, Direktoratet for Kriminalforsorgen. Denne udtalelse, oplyste justitsministeren, »vil – alt efter sit indhold – indgå i Justitsministeriets vurdering af, om det vil være muligt at påbegynde den procedure, der kan føre til benådning.«

Det ønskes nu oplyst, hvad der sker i sagen, idet Palle Sørensen meget snart har sat den Danmarksrekord i afsoning, som tilsyneladende er forudsætningen for benådning, og dertil kommer, at selve proceduren frem mod benådning er en proces på 1-2 år. Denne proces omfatter f.eks. udgangstilladelser, flytning til et åbent fængsel m.v., hvorimod det synes at være en ufrugtbar omvej at søge benådningsprocessen gennemført via et ophold i Anstalten ved Herstedvester.

Svar (7/11 86):

Justitsministeren (Ninn-Hansen):

Der er ikke truffet beslutning om at iværksætte en procedure, der kan føre til benådning af Palle Sørensen.

Justitsministeriet har tidligere i indeværende år tilbudt Palle Sørensen overførsel til Anstalten ved Herstedvester med henblik på udarbejdelse af en erklæring vedrørende Palle Sørensens forhold med henblik på forelæggelse for Retslægerådet. Dette spørgsmål har senest været drøftet på et møde i Justitsministeriet i slutningen af oktober måned med Palle Sørensens advokat, og på baggrund af mødet har Justitsministeriet tilskrevet Palle Sørensens advokat om muligheden for at overføre Palle Sørensen til Anstalten ved Herstedvester, således at der inden for en afgrænset periode kan søges tilvejebragt grundlag for en erklæring, der kan forelægges Retslægerådet.

Endvidere skal Palle Sørensens forhold drøftes på det halvårige møde, der i denne uge afholdes mellem Direktoratet for Kriminalforsorgen og Statsfængslet i Vridsløselille om indsatte, der er idømt lange straffe. På mødet skal der bl.a. tages stilling til Palle Sørensens udgangsforhold. I den forbindelse kan det oplyses, at Palle Sørensen i den halvårsperiode, som nu er afsluttet, har haft tilladelse til 4 udgange.

Justitsministeriet finder ikke på nuværende tidspunkt at kunne udtale sig om, hvilke overvejelser de erklæringer, som måtte frem-

komme fra Anstalten ved Herstedvester og Retslægerådet, kan give anledning til.

Spm. nr. S 165

Til *socialministeren* (30/10 86) af:

Carsten Andersen (SF):

»Har ministeren siden 1985 taget konkrete initiativer til at gøre afgørelser fra forskellige instanser inden for den sociale sektor mere letforståelige? I bekræftende fald ønskes en beskrivelse af disse.«

Begrundelse

Tidligere socialminister Elsebeth Kock-Petersen har i 1985 skriftligt givet SiD medhold i en klage over myndighedernes magtsprog og lovet at gøre afgørelser fra det offentlige mere letforståelige. Jeg går ud fra, at ministeren er enig med sin forgænger, men det er vigtigt for offentligheden at vide, hvilke konkrete initiativer der er foretaget for at forbedre sproget i afgørelserne.

Svar (6/11 86):

Socialministeren (Mimi Stilling Jakobsen):

Jeg er enig i, at afgørelser, der træffes af det offentlige, skal meddeles i et klart og letforståeligt sprog. Dette må ikke mindst gælde afgørelser i sociale sager.

Det er jo i kommunerne, at de fleste afgørelser i sociale sager træffes, og jeg er da også vidende om, at et antal kommuner for tiden gennemfører forsøg med forbedring af servicen over for borgerne inden for det sociale område. En del af disse forsøg finansieres af Socialstyrelsens forsøgsmidler, og i dem indgår normalt arbejde med en forbedring af den skriftlige kommunikation.

På baggrund af den kritik, der har været rettet mod formuleringen af revaliderings- og pensionsnævnenes afgørelser, blev Sikringsstyrelsen i juni 1985 anmodet om at tage problemet op ved kommende møder med nævne.

Sikringsstyrelsen har oplyst, at spørgsmålet blev drøftet på møder i efteråret 1985 og i foråret 1986 mellem sekretariatene for revaliderings- og pensionsnævne. Statens Informationstjeneste deltog i møderne.

Sikringsstyrelsen har videre oplyst, at nævnsekretariatene efter disse møder har

[Socialministeren]

besluttet at arbejde videre med emnet. Der er nedsat en arbejdsgruppe med repræsentanter for nævnsekretariatene og med deltagelse fra Sikringsstyrelsen. Denne arbejdsgruppe har til opgave at udarbejde forslag til formulering af afgørelser, som skal kunne anvendes af samtlige revaliderings- og pensionsnævn. Arbejdsgruppen har mulighed for at få bistand fra Statens Informationstjeneste.

Jeg kan endvidere oplyse, at et samarbejde mellem Sikringsstyrelsen og Kommunernes Landsforening har ført til en ny udformning af kommunernes pensionsmeddelelse. Den nye udgave, der har både typografiske og sproglige forbedringer, vil blive anvendt fra januar 1987.

Der er jo en omfattende moderniseringsproces i gang på det sociale område, som også omfatter en forbedring af den skriftlige kommunikation. Jeg vil fortsat følge udviklingen og sikre mig, at processen ikke går i stå.

Spm. nr. S 174

Til *socialministeren* (31/10 86) af:

Tinning (VS):

»Kan ministeren oplyse, om det i almindelighed er muligt at yde kontanthjælp som supplement til udbetalt arbejdsløshedsunderstøttelse, for så vidt betingelserne for at modtage kontanthjælp i øvrigt er opfyldt?«

Begrundelse

I en række kommuner afviser man at yde kontanthjælp som supplement til arbejdsløshedsunderstøttelse med den begrundelse, at det fremtidige levestandardniveau for en person må anses at være arbejdsløshedsunderstøttelsens niveau.

Der findes endda kommuner, hvor kontanthjælpsmodtagere efter endt revalidering (over paragraf 42) får beregnet deres kontanthjælp med udgangspunkt i, at deres fremtidige levestandard svarer til understøttelsesniveauet.

Ministeren har dog tidligere i et svar – på S 1685 – til spørgeren oplyst: »For ansøgere, der modtager arbejdsløshedsdagpenge og således hører hjemme på arbejdsmarkedet, vil det fremtidige levestandard i givet fald svare til den forventede fremtidige lønindtægt på arbejdsmarkedet. Vurderingen af det

fremtidige levestandard og dermed grænsen for kontanthjælpen er således uafhængig af størrelsen af de arbejdsløshedsdagpenge, som den pågældende modtager.«

Der er altså tale om en klar modsætning mellem ministerens opfattelse og visse kommuners praksis. Det forekommer spørgeren, at det er ministeren, der ud fra en faglig og saglig vurdering har fat i den lange ende. Dette ønskes naturligvis bekræftet.

Svar (7/11 86):

Socialministeren (Mimi Stilling Jakobsen):

Det fremgår af pkt. 9, 1°, i Socialministeriets cirkulære af 20. december 1982 om kontanthjælp efter bistandsloven, »at personer, der får dagpenge efter arbejdsløshedsloven eller sygedagpengeloven, kan være berettiget til supplerende hjælp efter § 37, f.eks. hvis der ikke udbetales maksimale dagpenge, eller hvis der er grundlag for hjælp efter § 37, stk. 3.«

Hvis den hjælp, der afsættes til underhold og rimelige faste udgifter, overstiger den individuelle grænse (hidtidigt/fremtidigt levestandardniveau) eller den generelle grænse (dagpengemaksimum), skal der ske en reduktion af hjælpen, således at det beløb i form af indtægter og kontanthjælp, pågældende i alt har rådighed over, ikke overstiger det hidtidige/fremtidige levestandardniveau eller dagpengemaksimum.

Socialministeriet har ikke adgang til at tage stilling til de vurderinger, som foretages af de sociale udvalg i de enkelte sager med hensyn til fastlæggelsen af det hidtidige/fremtidige levestandardniveau. Disse skøn kan derimod efterprøves af Amsankenævnet og, når det drejer sig om sager af principiel betydning, af Den Sociale Ankestyrelse, jf. bistandslovens § 15.

Spm. nr. S 206

Til *landbrugsministeren* (4/11 86) af:

Løvig Simonsen (S):

»Vil ministeren give en vurdering af de foranstaltninger til nedbringelse af nitratforureningen, som er omtalt i lederen i seneste nummer af Landsbladet (31. oktober 1986), specielt hvad angår de refererede resultater fra Statens Planteavlsvforsøg?«

Svar (7/11 86):

Landbrugsministeren (Britta Schall Holberg):

Ifølge oplysninger fra Statens Planteavlsvforsøg er der siden 1971 gennemført systematiske drænvandsundersøgelser. De pågældende undersøgelser er senest indgået i Landbrugsministeriets og Miljøministeriets beregninger i forbindelse med NPO-redegørelsen.

Der konstateres i undersøgelserne årsvariationer i afstrømmende kvælstofmængder og mindre svingninger i kvælstofkoncentrationen.

På baggrund af de 15 års gennemførte drænvandsundersøgelser kan der ikke dokumenteres et statistisk sikkert fald i kvælstofindholdet, men der kan heller ikke konstateres en stigning ifølge de af Statens Planteavlsvforsøg gennemførte undersøgelser.

Den næste sag på dagsordenen var:

2) Første behandling af lovforslag nr. L 70:

Forslag til lov om videregående teknikeruddannelser m.v.

Af undervisningsministeren (Bertel Haarder).

(Fremsat 30/10 86).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Nørgaard-Sørensen (S):

Når jeg nu om lidt kommer med nogle kritiske betragtninger over lovforslaget, dets indhold og bemærkningerne til det, er det magtpåliggende for mig allerede nu at understrege, at i Socialdemokratiet er vi principielt helt enige i det gode ved at få et lovgrundlag for de videregående teknikeruddannelser, således at vi ikke har en række uddannelser, der faktisk kører på grundlag af bekendtgørelser. Det i sig selv er naturligvis en god ting.

Vi anerkender også fuldt ud behovet for, at der satses stærkt på disse uddannelser gennem dels en øget kapacitet, dels udvikling af nyuddannelser, herunder også forkurser af forskellig karakter. Men det er jo ikke nødvendigvis det, der står i dette lovforslag.

Vi har altså vore betænkeligheder ved dele af lovgivningen og ved de forudsætninger

eller mangel på samme, som ministeren antyder i bemærkningerne.

Vi er, ligesom ministeren siger det i bemærkningerne, tilhængere af at synliggøre uddannelsesmulighederne for ansøgerne. En lovgivning med det formål er naturligvis i sig selv et gode.

Men dette lovforslag indeholder også nogle elementer, der ikke kun synliggør. Der bør være klare sammenhænge i vort uddannelses-system, ikke blot mellem nyoprettede tekniske forkurser og efterfølgende uddannelser, men en synlig sammenhæng, der strækker sig fra de grundlæggende erhvervsuddannelser til de videregående teknikeruddannelser.

Derfor er vi ærlig talt lidt forbavsede over, at ministeren nu fremsætter dette forslag, samtidig med at der foregår et løbende reformarbejde i det såkaldte Nordskov-udvalg, et arbejde, der forhåbentlig skulle give basis for en egentlig reform af de grundlæggende erhvervsuddannelser.

Alligevel siger undervisningsministeren f.eks. i bemærkningerne til lovforslaget, at hovedadgangsvejene til de videregående teknikeruddannelser fortsat skal være efg, lærligeuddannelserne osv.

Men ministeren ved godt, at det ikke nødvendigvis bliver resultatet af reformarbejdet. Ministeren ved også godt, at vi i Socialdemokratiet er tilhængere af et enstrenget fagligt uddannelsessystem. Vi mener, det vil være naturligt at starte her – ved begyndelsen så at sige – for derefter at diskutere overbygningerne.

Men da Nordskov-udvalget ikke er færdigt endnu, står vi altså nu og diskuterer en lovgivning om videregående uddannelser uden endnu at vide eller ane, hvilke ændringer de grundlæggende erhvervsuddannelser kommer ud for, og det er en absolut mangel. Det er nemlig ikke nødvendigvis det samme som at synliggøre, når det sker på den måde; det kan lige så godt medføre uoverskuelighed.

Det betyder som sagt ikke, at vi er uenige i behovet for en lov om videregående teknikeruddannelser, men lad os dog prøve at se det i den større sammenhæng.

Lovforslaget indeholder også noget spændende, bl.a. i spørgsmålet om udviklingen af nye uddannelser. Ligeledes er den foreslåede styringsmodel med teknikerråd og teknikerudvalg, undervisningsudvalg osv. interessant.